

FACULTAT DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

GRAU DE TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

TREBALL DE FI DE GRAU

Curs 2024-2025

**Anàlisi comparativa de la llengua de *Solitud*, de
Víctor Català, en dues edicions**

Ester Margaix Margaix
1598454

TUTORA

HELENA BORRELL CARRERAS

Barcelona, 30 de maig de 2025

UAB
**Universitat Autònoma
de Barcelona**

Dades del TFG

Anàlisi comparativa de la llengua de *Solitud*, de Víctor Català, en dues edicions.

Análisis comparativo de la lengua de *Solitud*, de Víctor Català, en dos ediciones.

Comparative analysis of the language in *Solitud* by Víctor Català across two editions.

Autora: Ester Margaix Margaix

Tutora: Helena Borrell Carreras

Centre: Facultat de Traducció i d'Interpretació

Estudis: Grau en Traducció i Interpretació

Curs acadèmic: 2024-2025

Paraules clau

Anàlisi comparativa, *Solitud*, Víctor Català, Caterina Albert, català, edició de textos, normativització, llengua catalana.

Análisis comparativo, *Solitud*, Víctor Català, Caterina Albert, catalán, edición de textos, normativización, lengua.

Comparative analysis, *Solitud*, Víctor Català, Caterina Albert, catalan, text editing, Language standardization, language.

Resum

Aquest treball té com a objectiu establir les diferències lingüístiques entre dues edicions de *Solitud*, de Víctor Català: l'edició del 1947, la primera edició que es va normativitzar tot i no tenir el suport total de l'autora, i la del 2021, una edició moderna que busca la fidelitat sobre el text original, adaptant-lo al lector actual. Per a fer-ho, s'han fixat uns objectius i una metodologia específics, i s'ha elaborat un marc teòric que inclou una

visió general de l'edició de textos prefabrians, una aproximació a la figura de l'autora, i una contextualització històrica del procés de normativització lingüística del català. Seguidament, s'exposa l'anàlisi feta, organitzada per categories lingüístiques i tendències, i es presenten exemples representatius en cada cas. Finalment, es reflexiona sobre el procés i resultats obtinguts en la conclusió.

Resumen

Este trabajo tiene como objetivo establecer las diferencias lingüísticas entre dos ediciones de *Solitud*, de Víctor Català: la edición del 1947, la primera edición que se normativizó a pesar de no tener el apoyo total de la autora, y la del 2021, una edición moderna que busca la fidelidad sobre el texto original, adaptándolo al lector actual. Para ello, se han fijado unos objetivos y una metodología específicos, y se ha elaborado un marco teórico que incluye una visión general de la edición de textos prefabrianos, una aproximación a la figura de la autora, y una contextualización histórica del proceso de normativización lingüística del catalán. Seguidamente, se expone el análisis, organizado por categorías lingüísticas y tendencias, y se presentan ejemplos representativos en cada caso. Finalmente, se reflexiona sobre el proceso y resultados obtenidos en la conclusión.

Summary

This project aims to identify the linguistic differences between two editions of *Solitud* by Víctor Català: the 1947 edition, the first standardised edition even though it did not have the author's full support, and the 2021 edition, a modern edition which seeks to remain faithful to the original text while adapting it for contemporary readers. To achieve this, specific objectives and methodology have been established, and a theoretical framework has been developed that provides a general overview of the editing of pre-fabrian texts, an approach to the figure of the author, and a historical contextualisation of the process of Catalan linguistic standardisation. The analysis is then presented, organised by linguistic categories and trends, with representative examples given in each case. Finally, the conclusion reflects on the process and results obtained.

ÍNDEX

1.	Introducció.....	5
1.1	Motivació i objectius	5
1.2	Estructura i metodologia	6
2.	Marc teòric.....	8
2.1	L'edició de textos prefabrians	8
2.2	La normativització de la llengua catalana	10
2.3	Els correctors i l'aplicació de la normativa.....	14
3.	L'obra: <i>Solitud</i>	18
3.1	Les edicions de l'obra.....	18
3.2	El model de llengua de Victor Català.....	21
4.	Anàlisi comparativa.....	24
4.1	Morfosintaxi	24
4.1.1	Pronoms	24
4.1.2	Preposicions.....	25
4.1.3	Formes verbals.....	26
4.1.4	Altres formes gramaticals	28
4.2	Ortografia.....	29
4.3	Lèxic.....	30
4.4	Convencions formals	31
4.4.1	Majúscules i minúscules	31
4.4.2	Guió llarg.....	32
4.4.3	Signes d'entonació	33
4.5	Puntuació	33
4.6	Tipus de lletra	35
5.	Conclusions	36
6.	Bibliografia.....	38
	Annexos.....	40
	Annex 1. Capítol I: La pujada.....	40
	Annex 2. Capítol II: Fosca.....	44
	Annex 3. Capítol VI: Rondalles.....	47

1. Introducció

1.1 Motivació i objectius

Solitud, de Víctor Català, pseudònim literari de Caterina Albert i Paradís, és una obra cabdal de la literatura catalana que destaca per la seva profunditat psicològica, la força del seu simbolisme i l'extraordinària capacitat de l'autora per retratar els conflictes interns de l'ésser humà. A més, l'autora va escriure desafiant els rols de gènere del segle XX i té un valor molt gran com a testimoni cultural i social.

Aquesta obra té una gran dimensió cultural, educativa i històrica, però el seu interès no abasta només en aquests àmbits, sinó que lingüísticament també es converteix en una obra de gran valor i interessant d'estudi. El català de *Solitud* destaca per ser únic, amb un llenguatge que oscil·la entre l'expressivitat popular i un registre més culte, reflectint amb precisió el parlar de l'època i la ruralia catalana, però també la creativitat de l'autora i les infinites possibilitats de la llengua.

Una de les moltes peculiaritats de l'obra és que els diversos criteris d'edició i com els processos normatius del segle XX van tenir un impacte molt gran en la seva projecció, sent una obra tan marcada per un ús dialectal genuí i una escriptora que sempre es va mantenir reservada i ferma en la defensa de la seva obra tal com l'havia concebut.

L'última edició que s'ha fet de l'obra, l'any 2021, editada per Jordi Cornudella i publicada per Edicions 62, presenta un text més fidel a l'original i busca recuperar aquelles peculiaritats lingüístiques que havien quedat ocultes sota correccions normatives anteriors. La qüestió que planteja aquest treball és: quins trets lingüístics van quedar pel camí en la normativització de l'obra? Quins canvis hi ha entre la primera edició normativitzada i l'actual?

Aquest estudi s'emmarca dins d'una tendència creixent en l'edició i publicació actual que aposta per preservar una llengua més pura i fidel a les varietats geogràfiques originals. Una nova perspectiva que busca reivindicar la diversitat lingüística i recuperar i valorar les formes pròpies de cada territori, allunyant-se dels patrons d'una llengua estàndard centralitzada.

1.2 Estructura i metodologia

En aquest treball es compararan dues edicions de l'obra, les corresponents als anys 1947 i 2021, la qual cosa ens permetrà no només identificar i analitzar les diferències lingüístiques entre ambdues, sinó també entendre-les, amb l'objectiu de reflexionar sobre l'impacte que tenen aquestes decisions de correcció o manteniment de l'original en la percepció i recepció de l'obra per part dels lectors, considerant com aquestes variacions influeixen en la comprensió i en l'experiència lectora.

La primera part del marc teòric d'aquest treball s'inicia amb una introducció sobre l'edició de textos, parant especial atenció en l'edició de textos prefabrians, les metodologies que s'utilitzen per tractar aquesta tipologia de textos i alguns exemples de casos. Seguidament, es contextualitza l'obra, començant pel procés que va conduir a l'època de la Renaixença i el desenvolupament de la normativització lingüística de la mà de Pompeu Fabra, i el paper dels correctors en l'època i com va ser la posterior aplicació de la normativa.

Posteriorment, s'aprofundeix en l'obra *Solitud*. Es fa un recorregut sobre les edicions i les seves característiques, i es dona una visió general de la figura de l'autora per entendre el model de llengua. Es posa especial èmfasi en la riquesa lèxica i les formes dialectals que l'autora utilitza per dotar de vida i autenticitat als personatges i als entorns descrits.

Un cop establert el marc teòric, s'abordarà l'anàlisi comparativa. La tècnica escollida és la lectura paral·lela dels capítols escollits d'ambdues edicions. Es marcaran totes les diferències trobades, s'observaran les tendències en els canvis i es farà un buidatge amb aquells que es considerin més representatius. Aquests, es classificaran per àrees lingüístiques. Aquesta anàlisi permetrà contextualitzar les diferències entre les dues edicions escollides de l'obra, amb l'objectiu d'oferir una comprensió més profunda de com han evolucionat i com s'han mantingut fidels o desviat del text original.

Per al procés d'estudi i comparació dels elements lingüístics, s'han consultat fonts normatives i descriptives. Per verificar l'adequació a la normativa actual, s'han utilitzat les versions en línia del *Diccionari de la llengua catalana*, i la *Gramàtica de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). Pel que fa als signes ortogràfics i

convencions formals s'ha consultat l'edició digital del *Manual d'estil* de Josep Maria Mestres. Per identificar formes no normatives, dialectals o arcaïtzants, s'ha recorregut a l'edició en línia del *Diccionari català-valencià-balear* (DCVB) d'A. M. Alcover i F. de B. Moll. Per contextualitzar l'ús de determinats mots i expressions, s'ha consultat el *Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans. La combinació d'aquestes fonts ha permès una anàlisi tant des del punt de vista normatiu com des d'una perspectiva històrica i dialectal.

Finalment, es realitzarà un comentari detallat sobre els resultats de l'anàlisi, del qual es trauran unes conclusions finals que permetin valorar la importància d'aquestes diferències en l'evolució total de l'obra.

2. Marc teòric

2.1 L'edició de textos prefabrians

L'edició de textos en català ha esdevingut, al llarg del segle XX, una disciplina filològica consolidada. La tradició en l'edició de textos està relacionada amb la consideració que es té dels textos i de la llengua en què s'escriuen. Quan una llengua té més prestigi i més parlants, major és la voluntat de fer-ne literatura. En aquest sentit, la dinàmica lingüística i literària del català va canviar amb la Renaixença, moviment politicocultural que va aconseguir que el català es considerés com a llengua adequada per a la cultura. La Renaixença comporta la creació de nous usos estilístics, l'apertura de nous camps d'incidència per a la llengua, i la fixació, posteriorment, de normes lingüístiques. Aquest subapartat examina, per tant, els criteris, les problemàtiques i les línies d'actuació que han orientat l'edició de textos catalanes anteriors a la normativització.

Des del punt de vista de l'edició de textos, es van adoptar diferents tendències i maneres de procedir-hi: hi havia els que seguien les normes i els que s'hi oposaven. Aquests últims van rebre el nom de prefabrians o prenormatius, una connotació que no s'ha de considerar negativa i que no implica que abans de Fabra no hi hagués normatives. Els canvis en les normes es van estendre també al problema de l'edició de textos anteriors a la normativització. Per tant, les iniciatives editorials i filològiques des de la normativització fins a l'actualitat de textos anteriors han tingut com a base la necessitat d'adaptar, en major o menor grau, aquests textos antics a les normes vigents (Martínez-Gil, 2013). Aquest tipus de textos requereixen una atenció especial, tant pel que fa als criteris de fidelitat textual com a les decisions d'actualització o regularització.

La novel·la *Solitud* és un d'aquests textos, ja que va ser escrita abans de la normativització fabriana i presenta una gran variació en tots els àmbits lingüístics que planteja reptes específics per a la seva edició. En aquesta nova etapa de la crítica textual catalana, sorgeixen diverses iniciatives en què es publiquen textos prefabrians amb una ortografia modernitzada. Dins d'aquest marc, s'observen diferents opcions i criteris a l'hora d'editar obres prefabrianes en un context de normativització lingüística, on es confronten els textos antics amb les normes establertes per Fabra, encara vigents avui dia. El passat textual es veu condicionat per la mirada normativa actual, i la crítica textual es

troba davant el repte d'editar obres antigues des d'una perspectiva moderna, i amb la problemàtica de què sovint, recuperar i mantenir les formes originals i les intencions dels autors es complica.

En primer lloc, cal definir quines són les opcions d'edició que tenen al seu abast els curadors dels textos literaris en aquests casos, segons el model proposat per Martínez-Gil (1994).

- **Edició diplomàtica:** Reprodueix el text amb la màxima fidelitat possible, respectant l'aspecte original i fent només petits canvis, com la resolució d'abreviatures i l'ús de signes per indicar elements com llacunes o segments esborrats.
- **Edició interpretativa:** Permet més intervenció per part de l'editor per tal de clarificar la lectura. Això inclou regularitzar la puntuació, accents, majúscules i minúscules, i integrar lletres esborrades o no escrites, sempre amb l'objectiu de facilitar la comprensió del text.
- **Edició crítica:** Normalment, busca reconstruir el text original tal com l'autor el va concebre, basant-se en una anàlisi profunda de diferents testimonis o versions del text.
- **Edició normativitzadora:** Sol adaptar el text a normes ortogràfiques i gramaticals modernes.

Es parlarà atenció a tres exemples d'edicions de textos prefabricats, per observar les mesures que els autors de l'edició van adoptar a l'hora d'editar-les. En primer lloc, cal destacar el precedent marcat per Josep Maria de Casacuberta l'any 1958 amb la publicació del primer volum dels *Escrips inèdits* de Jacint Verdaguer. L'objectiu de Casacuberta era doble: establir una versió autèntica i fiable d'un text de Verdaguer, mitjançant la revisió de les variants i la selecció de les més significatives, i alhora preservar l'estil i la forma originals de l'autor, per tal d'evitar qualsevol modificació innecessària. Amb aquesta finalitat, va utilitzar un criteri diplomàtico-interpretatiu, seguint uns criteris de transcripció prèviament establerts, per tal de fer una edició ben documentada i fidel a l'esperit de l'obra original. Un altre cas és l'edició crítica de l'epistolari *Maragall-Pijoan*, realitzada per Anna Maria Blasco. També des d'un enfocament diplomàtico-interpretatiu, Blasco decideix no corregir els usos lingüístics segons la normativa actual, i en alguns

casos concrets, només unifica els usos lingüístics de l'original amb l'objectiu de clarificar-ne la lectura.

Aquests dos exemples il·lustren diferents maneres d'afrontar l'edició de textos prefabrians: respectant-ne el contingut i la forma, però introduint criteris interpretatius per fer-los accessibles al lector actual. Tanmateix, també plantegen una problemàtica fonamental: fins a quin punt es pot modificar estilísticament un text antic? En textos plens de matisos com aquests, l'aplicació de criteris moderns o semimoderns pot generar nous conflictes i distorsionar la intenció original de l'autor (Martínez-Gil, 1994).

Carles Riba fou qui va definir amb més claredat, des d'un punt de vista filològic, la problemàtica d'adaptar, segons la normativa de Fabra, les formes lingüístiques d'un text prefabrià, amb l'edició de *Nausica* de Margall. Atès el gran valor literari de l'obra, aquesta ha de difondre's entre els lectors actuals. Així mateix, els clàssics han de servir de model per a un ús correcte de la llengua catalana, motiu pel qual és necessari adaptar-los lingüísticament. Per tant, s'han d'establir uns criteris d'adequació normativa que mantinguin un equilibri entre el respecte per la integritat filològica del text i la seva funció divulgativa. Riba inicia una nova manera d'editar textos prefabrians des d'una perspectiva postfabriana. No opta per una edició diplomàtico-interpretativa ni tampoc per una normativització del text, sinó que es manté dins dels límits de l'edició crítica (Martínez-Gil, 1994), amb l'objectiu de reconstruir l'obra de la manera més fidel possible a la voluntat de l'autor.

En definitiva, el tractament normalitzador de les lliçons formals d'un text prefabrià és un procés meticulós, que exigeix l'estudi detallat de les característiques lingüístiques concretes del text. Cal decidir cas per cas com abordar cada aspecte formal, i l'autor de l'edició ha de justificar clarament els criteris i decisions preses. En l'anàlisi comparativa, es veurà fins a quin punt poden variar dues edicions d'un mateix text, i la diferència de criteris d'edició d'ambdós editors, i com aquestes diferències reflecteixen el grau de modificació de les lliçons formals originals.

2.2 La normativització de la llengua catalana

La normativització de la llengua catalana és un procés llarg i complex que ha evolucionat al llarg dels segles i que encara està en canvi constant. Per comprendre com

es va codificar i estandarditzar el català modern, és essencial mirar enrere i entendre el context històric que va propiciar aquesta transformació.

El període al qual és interessant parar atenció per entendre el context d'aquesta anàlisi comença a l'edat moderna, un període en què la producció de textos en català s'ha conegut generalment per ser escassa, per no haver-se generat grans figures literàries ni obres destacades. Segons Albert Rossich (1997), només es pot considerar cert que la llengua catalana entra en declivi si la comparem amb la gran producció de la segona meitat del segle XV, quan autors com Ausiàs March, Joanot Martorell o Jaume Roig van escriure algunes de les obres més rellevants de la literatura catalana. Tanmateix, qualificar aquest període de decadent seria un error, ja que respondria a uns criteris d'estudi limitats i reduccionistes, com per exemple infravalorar la qualitat de la producció escrita en català de l'època. A més, cal tenir en compte que ens trobem en un context de forta castellanització, marcat per la situació lingüística de l'Antic Règim, que va provocar la substitució progressiva del català pel castellà en els usos oficials (Rossich, 1997).

Després d'aquest període i com a reacció al mencionat declivi sorgeix *la Renaixença*, moviment en què s'emmarca l'obra *Solitud*. Es tracta d'un procés de ressorgiment cultural i literari, impulsat per la burgesia liberal conservadora catalana, que va fomentar la recuperació del català i el seu ús en àmbits acadèmics i administratius. La Renaixença fou un moviment sociocultural, amb especial rellevància en l'àmbit literari, que va promoure l'ús culte de la llengua i va reivindicar la identificació de Catalunya com a país amb personalitat pròpia i diferenciada. Un renaixement que es pot atribuir en part com a reacció al procés de castellanització experimentat en el període anterior.

A més, la Renaixença es caracteritza per un fort esperit històric i nacionalista, que exalta i idealitza el passat medieval català. En aquest context, el 1859 es restauren els Jocs Florals, uns certàmens anuals celebrats a Barcelona en què el català era l'única llengua vàlida. Aquests certàmens esdevindran una eina fonamental per a la revitalització de la llengua i la cultura (Domingo, 2012).

Tot i que, després de patir durant molts anys una situació de disglòssia, en què el català va quedar subordinat a l'espanyolització, la llengua literària dels escriptors de l'època era molt variada i marcada pels diferents dialectes. A falta d'una normativa unificada, sense regles gramaticals ni ortogràfiques estandarditzades, cada autor escrivia en el dialecte

propi de la seva regió, fortament influenciat per la tradició oral i les formes d'expressió locals. Aquesta situació donava als escriptors una gran llibertat creativa i d'expressió, ja que podien plasmar la riquesa i autenticitat de la seva parla sense restriccions normatives. No obstant això, també comportava un problema important: la falta d'un model de llengua cohesionat. Com que cada autor adoptava una manera d'escriure, es generaven múltiples solucions lingüístiques, fet que dificultava la consolidació d'una llengua escrita unitària i compartida. Tal com remarca Joan i Marí (2018), la llengua catalana «necessitava una normativa, una acadèmia, uns instruments generalment utilitzats per les llengües normalitzades socialment, però no comptava amb res de tot això, i els autors de la Renaixença escrivien un català deslloriat i extremadament divers, segons el criteri particular de cadascú». És a dir, que aquesta època de recuperació, plenitud i eufòria fa palesa, alhora, la necessitat d'una normativització lingüística.

Després de diversos intents fallits, el procés definitiu d'aquesta normativització lingüística es va iniciar el 1907, amb la fundació de l'Institut d'Estudis Catalans per Prat de la Riba, amb Pompeu Fabra al capdavant de la Secció Filològica. Aquestes dues figures van ser clau i definitives per aconseguir el model de llengua modern. Així ho explica el mateix Fabra, que recalca la idea que la llengua que es van trobar els escriptors de la Renaixença havia quedat malparada per la influència del castellà en l'etapa anterior: «Els nostres escriptors es trobaren, en iniciar-se aquesta renaixença, amb una llengua empobrida, deformada, malmesa per innumbrables castellanismes, la qual no podien pas adoptar com a llengua literària sense tractar de depurar-la, d'enriquir-la, de realçar-la» (Fabra, 1932, pp. 4-5).

En aquest context de necessitat d'una normativa comuna, l'any 1913 Pompeu Fabra escriu les *Normes ortogràfiques*, un recull de 24 regles promulgades per l'Institut d'Estudis Catalans amb l'objectiu de regularitzar el sistema ortogràfic català. Contenen la part essencial de l'ortografia defensada pel grup de l'Avenç, i que posteriorment, van servir per a la redacció d'un diccionari ortogràfic, l'any 1917. Posteriorment, l'any 1918 es publica la *Gramàtica catalana*, amb continguts de morfologia, i el 1932, el *Diccionari general de la llengua Catalana*, com a finalització de la tasca de fixació i depuració del català modern. Amb això, quedaven fixades les bases d'un nou català, amb una normativa en tots els nivells de la llengua: ortografia, morfologia i lèxic.

Pel que fa al context històric, l'època en què es desenvolupa la normativa, compresa entre els anys 1913 i fins a 1932, s'obre pas a un període de prosperitat, en què ja s'han assentat les bases del català, i a més, coincideix històricament amb el període de la Segona República, fins a la Guerra Civil. Es crea la Mancomunitat catalana, un organisme amb competències d'autonomia, que culmina amb la creació el 1931 de la Generalitat, amb la Segona República.

En literatura, trobem el sorgiment del Noucentisme com a nou moviment literari, els orígens del qual daten d'entre 1901 i 1906, aproximadament. Les seves figures més representatives són Josep Carner, però també Jaume Bofill i posteriorment Eugeni d'Ors. Segueix la ideologia del catalanisme propugnat per Prat de la Riba (Aulet, 2008). I, per tant, és el moviment cultural que podem identificar amb la normativització. És a dir, d'alguna manera, el Noucentisme fou el marc ideològic en què es va desenvolupar la reforma fabriana, la qual és alhora la seva aplicació pràctica i política.

El model de llengua que va proposar Fabra era modern, simplificador, i descastellanitzador. Tot i tenir idees molt revolucionàries i modernes, i en la redacció de les normes, va haver de renunciar a moltes de les seves solucions en bondat d'arribar a un acord amb les seccions més conservadores de l'Institut d'Estudis Catalans. Malgrat l'aprovació i el reconeixement de la seva proposta, la normativització va generar una notable oposició, tant dins la institució com entre diversos cercles intel·lectuals. Tal com assenyala Casassas (2002), també hi hagué protestes «d'altres sectors afins al regionalisme catòlic, a l'Acadèmia de Bones Lletres, sectors mallorquins i rossellonesos i, en definitiva, tots els que consideraren que l'acció fabriana era el resultat de l'hegemonia política de la Lliga i una actuació artificial i massa nova» (p. 272).

Fabra no només va racionalitzar els usos del català, sinó que també va trencar dràsticament amb moltes formes tradicionals ortogràfiques que s'havien desenvolupat al llarg de la Renaixença. Un exemple és l'ús de l'apòstrof en casos com en *un'altra*, tret lingüístic que encara conserven el francès o l'italià avui en dia (Martinez-Gil, 1997). La reforma fou ortogràfica, gramatical i de depuració lingüística, excloent-ne arcaismes i dialectalismes, amb l'objectiu de crear una llengua més centralitzada, depurant el català de termes antics i variacions regionals que es consideraven obsoletes. Va introduir un

vocabulari tècnic amb paraules d'origen grecollatí, adaptant-les a les característiques de la llengua catalana.

L'oposició a la normativa, tal com explica Josep Murgades (1997), entra dintre de l'oposició general al moviment cultural del Noucentisme, i a diferència d'aquest, la seva impugnació no és un moviment cohesionat com a tal sinó que està format per diversos grups, sovint sense relació entre ells. L'*antinoucentisme* es compon de personatges afins a moviments com el Modernisme, l'Avantguarda, els catalans a l'exili, o l'última generació de grups d'escriptors de la Renaixença, com Francesc Matheu, Josep Pin i Soler, Narcís Oller o Ramon Miquel i Planas. En aquest grup incloem la Víctor Català. Alguns d'ells es declaraven obertament antinormistes, i s'oposaven a la normativa, però també al sistema que la va establir. Les raons són variades, però la diferència principal radica en el fet que els dos moviments responien a dues formes diferents de catalanisme, un d'inspiració romàntica i enraigada a la tradició rural, i l'altre més modern, vinculat a la burgesia urbana i industrial.

Per comprendre per què Víctor Català no va donar suport a les reformes de Fabra, cal tenir en compte tant el context ideològic com les tensions internes en el procés de normativització. L'ideal de llengua que defensava Fabra, basat en la simplificació, la descastellanització i la unificació normativa, entrava en conflicte amb la llibertat expressiva, la riquesa dialectal i el fort arrelament a la tradició oral que caracteritzaven l'estil de l'autora.

2.3 Els correctors i l'aplicació de la normativa

Després de la instauració de la normativa i de l'època d'auge que va viure la llengua, cal contextualitzar la següent etapa, centrada en com fou l'aplicació real de la normativa, i en l'impacte que tingué el franquisme sobre la llengua. En aquest període, van conviure diversos corrents d'escriptors, i es va fer especialment evident el paper polèmic dels correctors, que sovint van intervenir en la normativització de textos prefabrians, entre ells, *Solitud*, amb criteris polèmics que no sempre coincidien amb l'original ni amb l'esperit de l'obra.

Amb l'arribada del franquisme, el període de prosperitat i expansió cultural arriba a la fi. El català pateix una greu situació de rebuig i aïllament, ja que el

règim franquista erradica tot signe de diversitat cultural i política. A causa d'això, molts intel·lectuals es veuen obligats a exiliar-se i el català és expulsat de tots els usos oficials i queda relegat a la clandestinitat. Per tant, entre els anys quaranta i cinquanta, l'activitat cultural en català és pràcticament nul·la. Als anys cinquanta, el règim impulsa un pla de desenvolupament econòmic acompanyat d'algunes reformes menys repressives, fet que afavoreix un cert augment en la publicació de llibres en català i la creació de noves editorials, com ara Edicions 62. A partir dels anys seixanta i fins al 1976, es comencen a recuperar progressivament nivells de publicació similars als d'abans de la guerra. En aquest context, es funda l'editorial Club Editor de la mà de Joan Sales i Xavier Benguerel, que juga un paper clau en la recuperació cultural del país i en la promoció d'autors amb una visió oberta i renovadora (Cornellà-Detrell, 2011).

Durant aquest període, Cornellà-Detrell (2011) distingeix dos grups d'intel·lectuals catalans amb visions diferents sobre l'ús de la llengua: "a view of Language that sought authenticity in everyday spoken usage and a linguistic aesthetic that tended towards archaism as the source of linguistic enrichment". Del primer grup, amb una visió més flexible i propera a la llengua viva, en destaquen escriptors com Rodoreda, Salvador Espriu, Xavier Benguerel i Joan Sales, que defensaven la incorporació d'elements de la parla popular en el discurs literari. En canvi, el segon grup, representat pel corrent noucentista, adoptava una actitud molt més purista i normativa, rebutjant fermament els barbarismes i castellanismes, i mantenint un ideal de llengua clàssica i controlada. Figures com Eugeni d'Ors o Josep Carner en són exemples paradigmàtics.

La normativització i la manera en què es va aplicar van marcar tensions entre els diferents corrents d'escriptors, però la qüestió es complicava quan es tractava d'obres escrites anteriorment a la reforma. En aquest sentit, és essencial entendre el paper que van tenir els correctors i editors de l'època. Segons Anna Mir (2003) aquesta denominació ha anat canviant segons les èpoques, però, en síntesi, ens referim a aquella persona que supervisa el text i s'encarrega de la correcció lingüística.

Víctor Martínez-Gil (1999), es refereix a la figura de l'editor com a aquell professional que adequa els textos a les normes editorials, des de la puntuació fins a l'estil i la correcció gramatical. Tanmateix, apunta que, en el cas del català, els editors han hagut d'aplicar la norma de manera molt més ferma, a causa d'una tradició gràfica discontinua

i d'una socialització insuficient de les normes establertes en cada moment històric. Aquest tret de l'evolució del català ha fet que els correctors o editors hagin exercit una autoritat especialment rellevant, sovint necessària pel desconeixement generalitzat de la llengua per part tant dels escriptors com dels parlants en general. Martínez-Gil explica d'aquesta manera quina era l'opció que tenien els grans autors prefabrians enfront de a la normativització de les seves obres:

«El 19 d'octubre de 1905, Joan Rosselló de Son Fortesa es queixava amargament a Joaquim Ruyra: «Lo pitjor que hi ha una intransigència inexplicable en les qüestions ortogràfiques, sobre tot a “L'Avenç” que a voltes afecta greument l'esperit y l'essència de l'obra».10 I, acte seguit, exposava les destrosses que, «[c]orregides i tot per mi les proves», s'havien perpetrat a la seva novel·leta *En Rupit*, entre les quals posar tos sa per toja, dut per duit, o eliminar lo i los com a articles masculins. Da vant la imposició lingüística, als autors no els quedava altre remei que buscar-se un editor més permissiu. Aviat, però, la tria del model lingüístic editorial esdevindrà cada cop més i més difícil: quan les normes de l'Institut d'Estudis Catalans s'imposin, restar-ne al marge voldrà dir condemnar-se a la marginació o, encara més, veure's acusat d'obstaculitzar el procés ascendent de la nació catalana. Un procés que, a més a més, apareixia lligat culturalment en aquells moments al Noucentisme: ser antinacionalista, antinormista i antinoucentista eren factors que, en cara que no havien d'aparèixer pas per força tots alhora, es podien pres suposar fàcilment l'un a l'altre» (Martínez-Gil, 1997).

Així doncs, molts escriptors prefabrians es van veure forçats a acceptar les normes dictades pels correctors normativitzants, encara que això suposés la pèrdua de trets lingüístics de la seva obra. Ara bé, hi hagué excepcions destacades, com és el cas de Ruyra, que, gràcies al seu prestigi filològic, se li permetia editar els seus propis textos i imposar-los als seus editors. Ruyra sempre defensava la bellesa de la llengua per damunt de la seva puresa normativa. En canvi, Narcís Oller va optar per acceptar la normativització imminent de les seves obres, però controlant-ne el procés. Tot i les tensions amb el seu editor, Oller va aconseguir limitar l'abast de les correccions. En ambdós casos, l'actuació directa dels autors va evitar una normativització excessiva i alienadora de les seves obres (Martínez-Gil, 1997).

El cas de Víctor Català és més complex, ja que l'autora mai no es va sentir còmoda amb la normativa i va delegar la tasca de normativitzar les seves obres a altres. En el cas de *Solitud*, la normativització es va aplicar a la cinquena edició, publicada l'any 1946, edició que s'analitzarà en aquest treball. Tot i consentir la reedició de la seva obra, l'autora no va intervenir en el procés de correcció ni hi va fer cap esmena, cosa que, segons Martínez-Gil (1997), pot interpretar-se com un senyal del seu desacord amb els canvis introduïts. Això converteix l'edició de *Solitud* en una tasca especialment delicada i controvertida.

L'escenari de la correcció normativitzadora es va agreujar durant la postguerra, ja que, a causa de la repressió que patia el català, la pressió perquè tota producció literària estigués normativitzada fou més gran. A causa d'aquest fet, van sorgir grans polèmiques relacionades amb la tasca dels correctors, com en el cas d'Eduard Artells, les intervencions del qual van ser durament criticades per alguns escriptors. Posteriorment, amb la fi del franquisme i la recuperació de l'oficialitat del català, es va ampliar la llibertat lingüística i es va consolidar un model normatiu més flexible i obert (Martínez-Gil, 1997).

Amb l'estudi posterior d'aquesta època, s'ha arribat a diverses conclusions pel que fa a quines han sigut les conseqüències d'aquest model de llengua dels noucentistes i de la labor de normativització a ultrança dels correctors. *El malentès del Noucentisme*, un estudi polèmic publicat per Toutain i Pericay el 1996, demostra com la il·lusió dels noucentistes per un estil pur es va distanciar molt de la realitat lingüística del dia a dia. Segons aquests autors, els noucentistes van elaborar un llenguatge literari carregat d'arcaismes que resultava incompatible amb l'escriptura d'una novel·la. Aquesta defensa a ultrança de la puresa de la llengua va afectar la prosa de molts escriptors catalans, ja que amb unes regles gramaticals tan rígides, els textos no establien una funció comunicativa fluida amb els lectors.

Pel que fa als correctors, la problemàtica sorgeix del fet que, mentre el català travessa una etapa de repressió i queda relegat a usos extraoficials, aquests professionals apliquen als textos una normativa massa rígida. Això provoca que la distància entre la llengua escrita i la llengua oral creixi, generant l'efecte contrari al desitjat: en lloc de mantenir viva la llengua, aquesta s'allunya cada cop més de l'ús real.

L'estudi i l'anàlisi d'aquest fenomen han permès concloure que, més enllà d'una correcció estrictament normativa, cal adequar els textos al context extralingüístic i tenir en compte factors com l'emissor, el canal i el tenor (Mir, 2003). Avui dia, els correctors tendeixen a respectar les formes escollides pels autors i a abordar qüestions que havien quedat fora de la normativa de Fabra.

3. L'obra: *Solitud*

3.1 Les edicions de l'obra

L'obra *Solitud* es va publicar inicialment en forma de fulletó, per fascicles, a la revista modernista *Joventut* entre el 19 de maig de 1904 i el 20 d'abril del 1905. És, per la seva temàtica i context històric, una novel·la modernista, i explora amb profunditat els conflictes interns i les emocions de la protagonista, un tret característic del modernisme, que busca anar més enllà de les simples accions dels individus, per tal de revelar el seu món interior. A més, es va publicar en un moment de prosperitat de la cultura nacional, convertint a Català en una de les figures més destacades d'aquest moviment, però també convuls, pel que fa a la llengua i la seva normativa. A continuació, s'expliquen les diferents edicions de l'obra, situant-les en el seu context de publicació i edició i exposant les principals característiques, fent focus en les dues edicions que seran analitzades. Aquest recorregut permet observar com ha evolucionat la recepció de l'obra i com ha estat adaptada a les diferents normatives i contextos culturals. També es presenta un resum de la trama de la novel·la, com a visió general, posant l'accent en els capítols seleccionats per fer l'estudi, i una primera aproximació als diferents personatges, destacant les seves característiques lingüístiques.

Després de publicar-se per fascicles, la primera publicació de *Solitud* com a novel·la fou l'any 1909, amb una revisió explícita per part de l'autora. Malgrat que no presenta grans diferències respecte al text original de 1905, aquesta edició compta amb l'aval directe de Víctor Català. Vint anys més tard, el 1929, es publica la quarta edició de *Solitud*, que també certifica la participació activa de l'autora en la revisió del text. La normativització de l'obra no es va produir fins al 1946, amb la cinquena edició, en la qual Víctor Català no fa cap menció al pròleg sobre la correcció lingüística del text, fet que demostra que no es va responsabilitzar de l'adaptació a les noves normes.

Aquesta cinquena edició, objecte de comparació en l'anàlisi posterior, presenta algunes característiques simbòliques que la fan rellevant en la història de l'obra. Inclou un pròleg inèdit de Lluís Via, en que aquest explica com va ser el procés de publicació de la novel·la. A més, l'edició conté un fragment inèdit i un pròleg de l'autora. El tret més significatiu és el fet que aquesta edició fou la primera a ser normativitzada segons les

reformes de Fabra. S'hi van suprimir molts dels trets dialectals i diverses formes pròpies per tal d'ajustar el text a la normativa el moment.

Pel que fa al contingut de la novel·la, *Solitud* narra el viatge existencial i físic de la protagonista, la Mila. Acabada de casar amb el seu marit, el Matias, un personatge mancat de consciència, de voluntat, i a més, impotent, emprenen un llarg trajecte cap al cim de la muntanya, on hi ha l'ermita de Sant Ponç, lloc on exerciran l'ofici d'ermitans. Al primer capítol, la veu narrativa descriu el recorregut de la Mila i el Matias muntanya amunt, així com els pensaments de la Mila sobre el trajecte, ja que des del primer moment el seu marit l'enganya sobre el destí i les distàncies. En el segon capítol, la Mila i el Matias conversen sobre el camí de la muntanya, amb la intervenció d'un pagès que els ofereix pujar al seu carro per alleugerar-los el viatge. Un cop arribem a l'ermita, hi troben el pastor Gaietà, que ensenya a la Mila a conèixer la muntanya i li fa companyia en els mesos d'hivern, explicant-li rondalles, com fa al capítol 6. Mentrestant, el seu marit es mostra indiferent i apàtic.

A mesura que la Mila pren consciència que el seu marit és realment un home pla i sense profunditat, creix dins ella la insatisfacció sexual que sent. Finalment, després de diverses tragèdies que tenen lloc a la muntanya i d'un fet traumàtic que la colpeix profundament, la Mila decideix, en un acte de valentia, abandonar l'ermita i el seu marit. Gest que culmina amb la presa de consciència de la protagonista de la seva pròpia solitud.

Els tres nivells lingüístics de la novel·la corresponen als diferents personatges, segons es diferencien en el pròleg de l'edició crítica de *Solitud* publicada el 1990 per Núria Nardi.

- La narradora: geolectal però culte.
- El conjunt de personatges: geolectals i vulgars.
- El pastor: idiolectal

. Cal observar-ne les característiques pròpies, ja que en l'anàlisi es dividiran i compararan els diferents trets lingüístics. En primer lloc, s'identifica una veu narradora que empra un registre geolectal però culte, amb formes pròpies de l'Empordà, tot mantenint una expressió acurada i literària que reflecteix l'estil distintiu de l'autora. En segon lloc, la veu del pastor es caracteritza per un estil marcadament idiolectal, és a dir,

amb una manera de parlar singular i personal. Finalment, la resta de personatges fan servir un registre també geoelectal però vulgar, amb trets dialectals evidents i un estil més col·loquial i popular.

Garcia-Pinos (2019) assenyala que les diferents edicions de l'obra durant els primers trenta anys des de la seva publicació presenten diferències considerables pel que fa als tres nivells lingüístics explicats anteriorment. La classificació que proposa sintetitza aquestes variacions en les edicions de l'obra i les presenta de manera esquemàtica:

- Manuscrits (primeres versions, algunes incompletes)
- Edició del 1905 (consta de 3 reimpressions)
- Edició del 1909 (alguns canvis lingüístics i la inclusió de fragments inèdits)
- Edició del 1946 (edició modificada segons els canvis de Fabra i l'estilística del moment)

Totes les edicions posteriors i més recents de la novel·la es basen en el text del 1946. Des d'aleshores, l'editorial Edicions 62 n'ha publicat nombroses reedicions amb adaptacions. També destaca l'edició crítica de Núria Nardi l'any 1990, i trobem també una edició publicada a Mèxic, però sense l'autorització de l'autora. A més, la novel·la s'ha traduït a el llibre s'ha traduït al castellà, al francès, i a l'alemany.

L'última edició fins ara, publicada el 2021 per Edicions 62 a càrrec de l'editor Jordi Cornudella, serà un dels objectes d'estudi en aquesta anàlisi comparativa. Aquesta edició es distingeix de les anteriors per diverses novetats que cal tenir en compte. En primer lloc, Cornudella inclou a l'inici del text una *Justificació*, en la qual exposa les raons per elaborar una nova edició, i justifica les modificacions introduïdes. A més, com a novetat, hi afegeix vuit textos en què escriptors contemporanis ofereixen les seves reflexions i anàlisi sobre el text, amb la intenció d'apropar al lector l'obra. També, s'han incorporat per primer cop tots els textos que Víctor Català va escriure per edicions anteriors de la novel·la, amb fragments inèdits fins ara no recollits.

Pel que fa a l'estil, aquesta edició s'apropa més al text de la tercera edició, és a dir, l'última en què l'autora va intervenir directament, que data del 1909, a diferència de les últimes edicions publicades, que tenen com a text de partida el text de la cinquena

edició de 1946, que va patir, com s'ha comentat anteriorment, diverses modificacions en el llenguatge.

En definitiva, en aquesta edició, Jordi Cornudella fa una tasca minuciosa amb l'objectiu de depurar el text, eliminant les correccions lingüístiques introduïdes en les edicions posteriors. Aquesta feina ha estat orientada a restaurar el text original de l'autora, en la mesura del possible, respectant els seus criteris i intencions, alhora que mantenint la qualitat i la coherència lingüística en el context actual. Ell mateix ho explica, indicant que, d'una banda, s'han corregit alguns mots per modernitzar l'estil de la llengua, però, alhora, s'han mantingut altres formes, seguint un criteri basat en la seva influència en la comprensió del text. Com es menciona a la cita següent, l'edició es considera conservadora, fent aquesta decisió de manera conscient (Cornudella, 2021):

«En termes generals, doncs, l'edició que proposem és textualment conservadora, i ho és a consciència. Modernitzem l'ortografia, (*ab* > *amb*, *hont* > *on*, *ignocent* > *innocent*, *palm* > *pam*, etc) però conservem certes formes anòmales que responen a la pronúncia i no entorpeixen la comprensió (com *puig* per *puix* o *atmetller* per *ametller*), i mantenim també l'aire arcaïtzant de l'onomàstica (Matias i no Maties, Sant Ponç i no sant Ponç, Torrent de Mala-Sang i no torrent de Mala Sang).»

Aquestes pràctiques de correcció responen a l'ús d'un criteri equilibrat que busca preservar l'essència de l'obra original, però adaptant-la perquè sigui accessible al lector contemporani. En la classificació dels trets analitzats, s'explicarà més extensament quins elements lingüístics s'han recuperat o modernitzat segons aquest principi.

3.2 El model de llengua de Victor Català

Per comprendre la manera d'escriure de Victor Català, cal endinsar-se en la figura que s'amaga rere el pseudònim. Conèixer quin fou el bagatge familiar, cultural i geogràfic de l'autora és essencial per entendre què les arrels que van nodrir la seva escriptura i que van contribuir a la configuració del llenguatge de la novel·la.

Caterina Albert i Paradís va néixer al poble de l'Escala, a l'Alt Empordà, i provenia d'una família terratinent de classe alta. Des de ben jove, va mostrar inquietuds per la cultura, l'escriptura, i la pintura, disciplines en què rebé formació de diversos mestres. En morir el seu pare, quan ella era molt jove, va esdevenir la cap de família. Pel que fa al panorama literari, es donà a conèixer l'any 1889 al guanyar els Jocs Florals d'Olot l'any 1889 amb un monòleg anomenat *La infanticida*. A causa del to dur i cru de

l'obra, generà polèmica. Però no només pel contingut, sinó per haver estat escrita per una dona, i a més, de bona família. És per aquesta raó que, per protegit la intimitat de la seva família, i la seva pròpia, d'aquell moment en endavant sempre va firmar amb un pseudònim masculí. També va fer algunes estades a Barcelona que van ser crucials per al seu reconeixement com a autora i per al seu contacte amb l'escena intel·lectual del moment. Al llarg de la seva vida, mantingué relació amb diverses figures destacades de la cultura catalana de l'època.

Es coneix que era autoexigent pel que fa a la seva educació, i que va estudiar gramàtica i llengua, no només catalana, sinó també francesa i italiana, fent ús dels diccionaris i manuals disponibles a l'època. Defensava l'ús de la *paraula viva*, la espontaneïtat i la memòria, i explicava que recollia paraules que havia sentit al seu voltant i que, a l'hora d'escriure, li sortien soles. El fet de viure en un context rural vaue va marcar la seva obra i li va permetre observar de primera mà la parla dels locals. Era reservada i, sempre que podia, renegava de la seva saviesa i treia importància dels seus mèrits, tot i ser una dona profundament culta i lletrada, amb un domini de la llengua era excepcional. Per tal de sintetitzar com era la figura del personatge darrere de l'escriptora, es descriu a Caterina Albert com una dona amb una gran personalitat, una base cultural molt sòlida, i grans aptituds literàries. Una descripció molt més coherent amb el valor dels seus textos que la que ella mateixa donava a entendre d'aficionada o autodidacta (Boix, 2016).

Segons Nardi (1994), la competència gramatical de l'autora era evident i no estava tan allunyada de l'opció fabriana. Pel que fa a la competència lingüística, es manifesta una gran creativitat: introdueix a la literatura mots vius de la parla de pagesos i pescadors, així com mots propis de la seva varietat dialectal. També fa ús de cultismes, deguts segurament a les seves lectures en francès, i a la creació de mots a través de la derivació. Montserrat Villas (1999) afirma al seu llibre *La morfologia del lèxic de Solitud de Víctor Català*, que és en la creació de paraules, en concret en la sufixació, on l'escriptora assoleix el seu punt més àlgid pel que fa a la creativitat lèxica, i crea paraules ajuntant mots, canviant-los de categoria gramatical o de gènere. Moltes paraules creades per Víctor Català foren després adaptades per altres escriptors i, per tant, incorporades al corpus de la llengua catalana (Villas, 1999).

Garcia-Pinos (2019) argumenta que el model de llengua de Víctor Català destaca per la seva complexitat i singularitat. Català utilitza la seva varietat regional, expressions, pronunciacions i estructures gramaticals pròpies d'una determinada àrea geogràfica, i en fa d'aquesta un ús literari. El text original de *Solitud* es tracta d'un llenguatge prenormatiu, naturalista, popular i oral, però alhora, culte, poètic i molt descriptiu. En aquesta dualitat trobem l'afany de Solitud per esdevenir una novel·la purament modernista, buscant enriquir la llengua a través del seu lèxic i de la varietat de geolèctes. Fent que el llenguatge adquireix una importància fonamental i es concep com un recurs literari i com un suport essencial de la identitat cultural.

En definitiva, tal com apunta Garcia-Pinos (2019), *Solitud* és considerada una de les obres més críptiques del segle XX. Aquesta complexitat no només prové només del fet que l'autora utilitzés una variant geolèctal específica, sinó també de la combinació entre la representació del llenguatge de l'època, tant culte com dialectal, i la inventiva i creativitat pròpies de l'autora, que va plasmar el seu bagatge personal i intern, però també allò que l'envoltava. I tot això en el context d'una època de grans transformacions. El llenguatge de *Solitud* és únic i està condicionat per molts factors que el fan especialment ric.

4. Anàlisi comparativa

A continuació, es presenta l'anàlisi comparativa de les dues edicions de Solitud corresponents als anys 1947 i 2021. S'analitzen els capítols 1, 2 i 6. Les diferències lingüístiques identificades s'han classificat en les següents àrees: morfosintaxi, gramàtica, ortografia, lèxic, convencions formals i puntuació. Dins de cada àrea, se subdivideixen els canvis segons les tendències d'ús observades i se n'ofereixen alguns exemples representatius. El número dels exemples fa referència a les taules completes, presents als annexos d'aquest treball. En ells, es poden consultar tots els canvis corresponents als tres capítols comparats, enumerats per ordre d'aparició en el text i classificats segons els subapartats de cada àrea lingüística. A continuació es presenta una taula que classifica els nombres dels exemples segons el capítol i el personatge als quals fan referència majoritàriament.

Capítols	Nombres d'elements	Personatge a qui fan referència
Capítol I: La pujada	1-122	Veu narrativa
Capítol II: Fosca	122-208	Resta de personatges
Capítol VI: Rondalles	208-310	El pastor

Cal remarcar que aquest estudi constitueix una primera aproximació, i no una valoració completa de les diferències totals entre ambdues obres. En termes generals, les variacions responen a factors com les intencions dels editors, el context històric, les tendències de l'època, així com els canvis en la normativa lingüística.

4.1 Morfosintaxi

4.1.1 Pronoms

Ús de les formes plenes dels pronoms

En general, les formes plenes dels pronoms personals en català (*me, te, se, lo, la, nos, vos, los i ne*) s'utilitzen darrere del verb, però es mantenen actualment en diversos parlars i són acceptades en la llengua oral. Les formes reduïdes (*em, et, es, ens, us, es*) s'usen en la resta de casos i en registres formals.

L'ús d'aquestes formes plenes era comú entre els autors gironins prenmatius, així com també el pronom adverbial *ne* (Gos, 2024).

A l'edició de 1947 es fan servir majoritàriament les formes reduïdes davant de verb, seguint la normativa. En canvi, a l'edició del 2021 s'ha optat per recuperar l'ús original i dialectal de les formes plenes davant del verb.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
46.	Ús de la forma plena dels pronoms personals febles	<i>veure-us</i>	<i>veure-vos</i>
51.	Ús de la forma plena dels pronoms personals febles	<i>Em sembla</i>	<i>Me sembla</i>
209.	Ús de les formes pronominals plenes	<i>en la llar en brollava</i>	<i>en la llar ne brollava</i>

Ús de combinacions de pronoms febles no normatives

En l'edició del 2021 hi trobem combinacions de pronoms febles no acceptades segons la normativa actual, però sí comuns en alguns parlars i en la col·loquialitat. En l'edició del 2021, aquestes formes han estat recuperades de l'original, en canvi, en l'edició de 1947, aquestes combinacions van ser adaptades a la normativa.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
64.	Ús de combinacions de pronoms febles no normatives	<i>se'ls arrapaven</i>	<i>se'ls hi arrapaven</i>
74.	Ús de combinacions de pronoms febles no normatives	<i>deixant-los-hi veure</i>	<i>deixant-els-hi veure</i>

4.1.2 Preposicions

Ús de la preposició *an*

La preposició *an* és una variant de les preposicions *a* i *en*. Tot i no estar reconeguda com a forma normativa segons l'estàndard, té un ús estès en el parlar col·loquial, ja que també actua com a variant vulgar d'altres preposicions. A l'edició de 2021, s'ha recuperat aquest ús arcaic i dialectal, fidel a l'original, mentre que a l'edició de 1947, va ser corregit d'acord amb la normativa.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
--------	--------------------	-----------------	-----------------

27.	Ús de la preposició <i>an</i>	<i>aquí</i>	<i>an aquí</i>
207.	Ús de la preposició <i>an</i>	, — <i>aquell nom que a ella</i>	, <i>aquell nom que an ella</i>

4.1.3 Formes verbals

Les formes verbals del text de l'edició del 2021 presenten una combinació de formes arcaïques, correccions de formes antigues, i altres solucions que responen a criteris concrets segons la forma verbal. A les taules següents es mostren exemples representatius de cada cas.

Correcció de formes verbals no normatives

En l'exemple número 28 de l'edició del 2021, es corregeix la forma incorrecta *hi estaven*, ja que el verb en aquest context és pronominal i requereix el pronom *se*. Aquest exemple es tracta d'una qüestió gramatical i de canvi de sentit del verb.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
28.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>hi estaven</i>	<i>s'hi estaven</i>

En canvi, a l'exemple número 115 hi trobem una actualització a la grafia moderna: *envolcat* és una variant antiga del verb *embolcar*. Es modernitza l'ús i es normativitza per fer el text més entenedor al lector actual.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
115.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>envolcat</i>	<i>embolcat</i>

Altres solucions verbals

En aquests casos, s'han utilitzat solucions verbals en l'edició del 2021, corregint els usos de l'edició del 1947, però oferint solucions que no responen a un criteri normativitzant ni actualitzador, però tampoc arcaïtzant.

En aquest cas, el canvi de verb respon més a un factor estilístic que no lingüístic, ja que ambdues formes són normatives, tot i ser arcaïques i poc comuns en el llenguatge actual.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
194.	Altres solucions verbals	<i>l'enriolava</i>	<i>l'enriallava</i>

En l'exemple número 143, ambdues formes no són normatives segons l'estàndard. En el llenguatge antic, la forma *vós* s'usava sovint per a referir-se al verb *voler* expletivament com a complement de cortesia de verbs com *pregar*, *demanar*, *plaure*, etc.

En aquest cas, segons explica Jordi Boix (2016), això podria deure's al fet que l'autora, en la versió original de l'obra, utilitza l'accent obert o tancat segons les vocals i la posició que ocupen en la paraula, d'acord amb les seves pròpies normes, no fent ús de cap normativa. Tret característic que a l'edició del 2021 s'ha recuperat.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
143.	Altres solucions verbals	<i>¿Vos-t'hi</i>	<i>¿Vòs-t'hi</i>
199.	Altres solucions verbals	<i>seu entesa?</i>	<i>sèu entesa?</i>

També trobem el cas del verb *treure*. A l'edició del 1947 s'utilitzen diferents formes del verb *treure*, mentre que en l'edició del 2021 s'utilitzen les de la variant *traure*. Com que ambdues formes són normatives, el canvi es pot deure a un factor més aviat estilístic.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
170.	Altres solucions verbals	<i>treient</i>	<i>traient</i>
32.	Altres solucions verbals	<i>treuria</i>	<i>trauria</i>

Pel que fa al verb *percebre*, la conjugació correcta en tercera persona del passat simple és *percebé*. Tanmateix, a l'edició del 2021 s'hi empra la forma *percebí*, que correspon a la primera persona del passat simple, en un context en què la forma correcta seria la tercera persona. Tot i això, aquest ús no dificulta la comprensió del text per al lector i ambdues formes són també normatives.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
118.	Altres solucions verbals	<i>percebé</i>	<i>percebí</i>

4.1.4 Altres formes gramaticals

La resta de canvis en les formes gramaticals del text es poden classificar en tres grans tendències: d'una banda, la introducció en l'edició del 2021 de formes arcaiques i incorrectes, de l'altra, la modernització de formes, i, finalment, algunes correccions que no responen clarament a cap de les dues línies anteriors.

Restauració de formes gramaticals no normatives

En aquest cas, en l'edició de 2021, es restaura la forma no normativa *li passà per coll*. Aquesta forma no és correcta, ja que al nom *coll* li manca l'article *el*, que en la solució de 1947 es combina amb la preposició *per* per formar la contracció *pel* (*per* + *el*).

L'exemple número 168 també correspon a la restauració en l'edició del 2021 d'una forma incorrecta, com és l'ús de l'article neutre *lo* seguit d'una adjectiu substantivat, un ús propi del llenguatge col·loquial.

En l'exemple 163 s'utilitza en l'edició del 2021 la forma incorrecta del relatiu *que* sense accent.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
7.	Restauració de formes gramaticals no normatives	<i>li passà pel coll</i>	<i>li passà per coll</i>
168.	Restauració de formes gramaticals no normatives	<i>tot el possible</i>	<i>tot lo possible</i>
162.	Restauració de formes gramaticals no normatives	<i>El recel amb què aquest els hi obrí la porta</i>	<i>El recel amb que aquest els hi obrí la porta</i>

Correcció de formes gramaticals

En l'edició del 2021 es corregeixen trets gramaticals incorrectes, com ara l'ús erroni del relatiu *per* en comptes de *per a*.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
33.	Correcció de formes gramaticals	<i>per ella</i>	<i>per a ella,</i>

Altres canvis gramaticals

En aquest cas, la solució introduïda en l'edició del 2021 és diferent de l'edició del 1947, però ambdues són gramaticalment incorrectes. En l'exemple número 87, es troben les solucions *de què hagués* (1947) i *de que hagués* (2021). Cap de les dues no és normativa, i una solució possible seria simplement *que hagués*.

Pel que fa a l'exemple 88, *qual flaira* (1947) i *quina flaire* (2021) tampoc no són formes correctes.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
86.	Altres solucions gramaticals	<i>de què hagués</i>	<i>de que hagués</i>
87.	Altres solucions gramaticals	<i>qual flaira</i>	<i>quina flaire</i>

4.2 Ortografia

Pel que fa a l'ortografia, la tendència general és corregir errors ortogràfics d'acord amb la normativa, tot i que també es recuperen en alguna ocasió trets ortogràfics d'ús arcaic. Amb diferència, en el capítol 6 trobem molts més canvis pel que fa a l'ortografia degut a que aquests corresponen al parlar del pastor.

Correcció de formes ortogràfiques

Segons la normativa, en l'edició de 2021 es corregeixen errors com la separació incorrecta de paraules amb espais o guionets, així com l'ús incorrecte de l'apòstrof.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
23.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>bona volença!</i>	<i>bonavolença!</i>
173.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>pare-nostre</i>	<i>parenostre</i>
219.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>I ve't aquí</i>	<i>I vet aquí</i>

Restauració de formes ortogràfiques no normatives

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
211.	Restauració de formes ortogràfiques no normatives	<i>boca enlaire</i>	<i>boca-enlaire</i>

225.	Restauració de formes ortogràfiques no normatives	<i>col·lotge</i>	<i>col·llotge</i>
------	---	------------------	-------------------

4.3 Lèxic

Pel que fa al lèxic, l'obra de *Solitud* és una de les obres més variades i riques de la literatura catalana, com ja s'ha mencionat anteriorment. Aquesta riquesa no es deu només a l'ús d'un dialecte concret, sinó que és el resultat d'una mescla de diversos factors: la combinació de dialectes, l'ús de formes orals i col·loquials i, sobretot, la gran creativitat i imaginació de l'autora. Això fa que el lèxic de l'obra sigui únic, amb paraules precedents de la mescla de diferents variants dialectals, expressions orals i fins i tot neologismes creats per l'autora.

Les tendències d'edició entre ambdues edicions són variades. En l'edició de 1947 es van corregir moltes formes dialectals o arcaïques i es van substituir per formes normatives, segons l'estàndard de l'època. Aquesta intervenció fa que es perdi en certa manera el valor lingüístic de l'obra. És per això que en l'edició de 2021 es recuperen moltes d'aquestes formes originals, amb la voluntat de respectar el caràcter original de l'obra. Ara bé, també trobem casos en què l'edició de 2021 actualitza i corregeix segons l'estàndard normatiu actual alguns termes arcaïcs.

A continuació es presenta una classificació amb exemples significatius que reflecteixen les dues tendències de canvis en lèxic presents: d'una banda, la restauració de termes, subdividida en formes arcaïques, dialectals, i expressions pròpies de *Solitud*, i d'altra, la correcció del lèxic.

Restauració de lèxic arcaic

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
17.	Restauració de lèxic arcaic	<i>aleshores</i>	<i>allavors</i>
160.	Restauració de lèxic arcaic	<i>tranquil·litzador</i>	<i>tranquil·lisador</i>
186.	Restauració de lèxic arcaic	<i>llims</i>	<i>llimbs</i>

Restauració d'expressions dialectals

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
171.	Restauració de lèxic dialectal	<i>cargolades</i>	<i>caragolades</i>

Correcció de lèxic no normatiu

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
188.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>vesllums</i>	<i>besllums</i>
210.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>claretats</i>	<i>claredats</i>
252.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>endemig</i>	<i>entremig</i>

4.4 Convencions formals

S'hi observen canvis en les convencions formals entre ambdues edicions. Algunes de les tendències destacades responen a l'evolució de la normativa i dels criteris d'estil al llarg dels anys; d'altres, en canvi, recuperen formes d'ús arcaic. Cal destacar que l'edició de 1947 presenta algunes incongruències internes pel que fa a l'aplicació d'aquestes convencions.

4.4.1 Majúscules i minúscules

Correcció normativa de l'ús de les majúscules

S'observa que, en l'edició de 1947, hi ha usos no normatius de les majúscules, com ara l'ús de la minúscula després de punts suspensius que marquen l'acabament d'una oració, com en l'exemple número 132, o la minúscula en noms propis com *Sant*. En l'edició de 2021, aquests usos s'han normativitzat.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
132.	Correcció normativa de l'ús de les majúscules	<i>...sempre</i>	<i>...Sempre</i>
157.	Correcció normativa de l'ús de les majúscules	<i>sant màrtir</i>	<i>Sant Màrtir</i>

4.4.2 Guió llarg

Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg

Pel que fa a la introducció dels diàlegs, ambdues edicions fan ús del guió llarg (—), d'acord amb la normativa. Ara bé, el tractament dels pensaments dels personatges presenta diferències. A l'edició de 1947, per introduir els incisos de pensament s'utilitzen també els guions llargs, un ús normatiu. En canvi, en l'edició de 2021, els pensaments de la protagonista es presenten entre cometes baixes (« »), un recurs per inserir incisos que no recull la normativa.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
70.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	— <i>Veiam</i>	« <i>Veiam</i> »

Canvis en l'ús del guió llarg

S'observen molts pocs canvis pel que fa a l'ús del guió llarg per altres convencions, o a la eliminació d'aquests en l'edició del 2021.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
176.	Canvis en l'ús del guió llarg	— <i>tauletes pintades, cames i braços de cera groga...</i> —	(<i>tauletes pintades, cames i braços de cera groga...</i>)

Altres usos de les cometes baixes

Després d'observar el canvi de l'ús del guió llarg per les cometes baixes en l'edició de 2021, també es detecta, tot i que només en dues ocasions, l'ús de les cometes baixes per marcar el nom propi «*Mussol*». Aquest cas és únic entre els tres capítols analitzats i no s'hi ha trobat cap altre ús similar de les cometes baixes en l'edició de 1947.

Aquest ús puntual, que es pot identificar als exemples 181 i 1, pot resultar confús per al lector modern, tenint en compte la resta d'usos de les cometes baixes al llarg del text de l'edició del 2021. És per això que en l'edició moderna s'ha decidit eliminar.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
--------	--------------------	-----------------	-----------------

181.	Altres usos de les cometes baixes	«Mussol»	, Mussol,
281.	Altres usos de les cometes baixes	«Mussol»	Mussol

4.4.3 Signes d'entonació

Ús del doble signe d'interrogació

Els signes d'entonació tenen la funció de diferenciar les oracions interrogatives i exclamatives de les expositives. Segons la normativa actual, tant el signe d'interrogació com el d'exclamació s'escriuen únicament al final de l'oració, sense deixar cap espai entre l'última lletra i el signe. A l'edició de 1947, aquesta norma s'aplica correctament. En canvi, a l'edició de 2021 s'hi utilitza el doble signe d'interrogació (¿ ?), és a dir, tant al començament com al final de l'oració interrogativa. En canvi, en el cas del signe d'exclamació, en ambdues edicions manté l'ús normatiu actual, només al final de l'oració.

La normativa fabriana apuntava que les oracions d'entonació es podien iniciar en alguns casos amb el signe d'interrogació d'obertura (¿), i que sempre en tot cas s'havien d'utilitzar les de tancament (?), però no va aprofundir gaire més en els usos dels signes de puntuació. A aquesta afirmació es pot veure en el fet que, tot i que la tendència predominant a l'edició del 1947 és de només afegir-hi el signe final, s'hi poden trobar algunes incongruències de signes d'entonació a l'inici.

Pel que fa a l'estat de la qüestió actual, algunes editorials i manuals d'estil defensen l'ús del signe d'interrogació inicial, tot i que el consell general per part de la Secció Filològica és d'usar els signes d'entonació només al final de l'oració.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
93.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>En aquella muntanya tan fosca?</i>	—¿ <i>En aquella muntanya tan fosca?</i>

4.5 Puntuació

Els canvis en l'ús dels signes de puntuació (comes, punts, punts i coma, dos punts), són, amb diferència, els més freqüents en comparar les dues edicions. D'una banda, l'edició del 1947 no segueix una normativa clara respecte a l'ús d'aquests signes i, de

vegades, presenta un excés de pauses que poden entorpir la lectura. De la mateixa manera, sobretot en l'ús de la coma, hi trobem la falta d'algunes comes normatives, com es pot observar en els casos següents.

4.5.1 La coma

Eliminació de comes innecessàries

En aquest cas, es considera que la puntuació de l'edició del 1947 és excessiva, i s'eliminen les comes per tal d'aconseguir una lectura més fluida.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
18.	Eliminació de comes innecessàries	<i>els veïns, mercès a</i>	<i>els veïns mercès a</i>
88.	Eliminació de comes innecessàries	<i>,de mugró,</i>	<i>de mugró</i>

Afegiment de comes segons la normativa

De la mateixa manera, en l'edició de 2021 s'hi afegeixen comes que no hi eren presents a l'edició de 1947, com ara la coma davant de la conjunció *que* per separar frases relatives explicatives.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
25.	Afegiment de comes segons la normativa	<i>punxeguts que cuidaven</i>	<i>punxeguts, que cuidaven</i>

4.5.2 Altres signes de puntuació

Correcció d'usos de signes de puntuació no normatius

Tot i que els casos són molt puntuals, ja que el signe de puntuació més present als dos textos és la coma, trobem exemples de correcció en l'ús dels signes de puntuació, com en l'exemple 43. En aquest cas, l'ús dels dos punts no és correcte, ja que s'introdueix una idea nova.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
43.	Correcció d'usos de signes de puntuació no normatius	<i>rosari:</i>	<i>rosari;</i>

Altres solucions de puntuació

En aquest cas, s'introdueix una coma després d'un signe de puntuació, una solució també puntual. Tant una opció com l'altra podrien ser correctes, però en l'edició del 2021 s'ha optat per afegir-hi la coma, probablement seguint un criteri estilístic.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
37.	Altres solucions de puntuació	... però	..., però

4.6 Tipus de lletra

Correcció d'ús de la cursiva

L'ús de la cursiva en els textos de les dues edicions és molt puntual i està reservat a casos específics. Hi ha exemples en què s'ha eliminat la marca de cursiva en el text del 2021, respecte al del 1947. En els dos primers casos, s'entén que la cursiva en l'edició del 1947 s'utilitza per marcar els dialectalismes. Aquest criteri pot resultar funcional per a l'època, però, tenint en compte que *Solitud* és un text ple de dialectalismes i arcaismes, no tindria sentit aplicar aquest paràmetre en l'edició més moderna.

Un altre cas és l'ús de la cursiva en l'edició de 1957, al capítol 6, per als versos que el pastor reproduceix de la rondalla, com a paraules textuais dels personatges d'aquesta. Aquest ús és normatiu i correcte, però en l'edició modernitzada s'ha decidit eliminar-lo i substituir la cursiva per lletra rodona, ja que la marca de les cometes baixes ja indica la citació, i no caldria tornar-ho a indicar amb la cursiva.

Número	Fenomen lingüístic	Edició del 1947	Edició del 2021
145.	Correcció d'ús de la cursiva	<i>per si decanses</i> (en cursiva)	<i>per si de canses</i> (en rodona)
169.	Correcció d'ús de la cursiva	<i>carnetes</i> (en cursiva)	<i>carnetes</i> (en rodona)
249.	Correcció d'ús de la cursiva	— <i>Ai, auceiet</i> ... (en cursiva)	« <i>Ai, auceiet</i> ... (en rodona)

5. Conclusions

Tal com s'ha comentat a la introducció d'aquest Treball de Final de Grau, la motivació principal del projecte neix de l'interès lingüístic d'oferir una visió de l'obra a través de dues de les seves edicions i analitzar-ne les diferències tenint en compte el context de cadascuna. Però alhora, aquest treball també sorgeix d'una visió més passional, la de recalcar la importància dels clàssics i la necessitat que aquests perdurin en el temps i ens arribin avui dia als lectors moderns.

Pel que fa a les diferències lingüístiques, i com a extensió i síntesi final a tot allò comentat a l'apartat d'anàlisi, es pot afirmar que hi ha una balança equilibrada en les intencions de l'edició moderna: d'una banda, hi ha la voluntat de ser fidel al text original i voler mantenir les arrels de l'obra i de l'autora, de l'altra, es busca modernitzar el text per resultar entenedor pels lectors actuals. Tenint en compte la complexitat de l'edició d'una obra prefabricada amb aquestes característiques, i després de la lectura dels dos manuscrits per tal de realitzar aquest projecte, es conclou que l'edició del 2021 aconsegueix complir aquesta doble intencionalitat: per una banda, la lectura de l'obra no necessita d'una especialització en llengua concreta, i per l'altra, amb el resultat de l'anàlisi per categories gramaticals, s'observa que, en cada categoria s'intenten mantenir alguns trets i modernitzar-ne d'altres. Com s'ha esmentat en altres punts, aquest projecte representa només una primera aproximació a la llengua de *Solitud*. Si es volgués aprofundir en l'anàlisi, i estendre'l, una comparació amb el manuscrit original del 1909 permetria fer una lectura comparativa a tres bandes i obtenir una visió més completa de l'evolució de l'obra al llarg del temps, des de la seva creació fins a l'actualitat.

Un altre aspecte que cal destacar és la necessitat que hi havia en els últims anys de la publicació d'una versió curada de l'obra, tant pel que fa al contingut com a l'aspecte formal. Problemàtica que soluciona l'edició del 2021, ja que abans de la seva publicació era complicat trobar una edició en paper de l'obra de *Solitud* que fos completa pel que fa al contingut (és a dir, que no fos una edició de butxaca o adaptada), i que a més, fos actual pel que fa al disseny, al format, a la coberta, etc. Aquesta és una eina necessària i molt útil en la literatura d'avui en dia per assegurar la continuïtat de l'obra *Solitud*, ja que la fa accessible i atractiva. Tot i que encara queda camí per recórrer pel que fa a l'explotació

d'aquesta obra en els seus usos editorials, i de l'autora en general, com és el cas d'altres clàssics de la literatura catalana que han estat reeditats.

També es manté la defensa de la postura inicial respecte al panorama en què s'emmarca aquest projecte: la creixent tendència editorial d'obres amb trets lingüístics experimentals, com ara amb trets dialèctics propis d'una regió. Aquesta postura es reforça després d'haver conclòs l'anàlisi, amb una visió més àmplia de les diferents formes de la llengua, que al contrari de resultar complicat, ha ofert una mirada més rica sobre la plasticitat i la diversitat dels parlars, i sobre les múltiples cares d'una mateixa llengua.

Finalment, es destaca la necessitat de dominar el català en profunditat a l'hora d'emprendre un projecte lingüístic. També se subratlla la importància de tenir sensibilitat per les paraules i la lectura, ja que *Solitud* i el seu llenguatge, juntament amb els seus escenaris, poden resultar complicats i requerir recerca i imaginació. A més, es posa en relleu l'aprenentatge i el bagatge lingüístic adquirits durant la realització d'aquest treball, així com el coneixement històric, perquè la recerca terminològica i la investigació històrica han permès comprendre millor l'evolució de la llengua.

En definitiva, treballar amb un clàssic de la literatura catalana per fer-ne un projecte lingüístic ha implicat endinsar-se en la llengua i en totes les seves ramificacions infinites. Si el català, la seva història, i la seva codificació són singulars, la novel·la *Solitud* n'és una gran mostra. Aquest projecte ha estat un viatge quasi tan simbòlic, transformador i, de vegades, tortuós com el de la Mila.

6. Bibliografia

- Aulet, J., & Castellanos, J. (Dir.). (2008). *Josep Carner i els orígens del noucentisme*. Universitat Autònoma de Barcelona.
- Badia i Margarit, A. M. (2018). Los tres factores de la reforma lingüística del catalán. *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*, (29), 384–392.
- Casassas i Ymbert, J. (2002). La normalització lingüística i l'Institut d'Estudis Catalans. A *Història, política, societat i cultura dels Països Catalans* (Vol. 8, p. 272). Barcelona: Editorial Enciclopèdia Catalana.
- Castellanos, J. (1982). “Solitud”, novel·la modernista. *Els Marges*, (25).
- Cornellà-Detrell, J. (2011). *Literature as a Response to Cultural and Political Repression in Franco's Catalonia*. Tàmesis.
- Cornudella, J. (2021). Justificació. Jordi Cornudella. A *Solitud* (pp. 7–13). Barcelona: Edicions 62.
- Domingo, J. M. (2012). Els Jocs Florals en la literatura catalana contemporània. *Catalan Historical Review*, 6, 179–187. <https://doi.org/10.2436/20.1000.01.93>
- Fabra, P. (1918). La tasca dels escriptors valencians i balears. *Nostra Parla*, (7), 4–5.
- Garcés, T. (1926). Conversa amb Pompeu Fabra. *Revista de Catalunya*, III (23), 485–494.
- Garcia-Pinos, E. (2019). *La variació lingüística a Solitud, de Víctor Català, i a les seves traduccions al castellà i a l'alemany* [Tesi doctoral, Universitat Pompeu Fabra]. <https://hdl.handle.net/10803/665471>
- Gros, M. El parlar gironí: estat de la qüestió. *Estudis Romànics*, 46, 345-357. <https://raco.cat/index.php/Estudis/article/view/426376>.
- Jonch Boix, J. (2016). *Notes per a una gramàtica de la parla del pastor de Solitud de Víctor Català* [Treball final de màster, Universitat de Girona].

Martínez-Gil, V. (1997). Algunes consideracions sobre l'edició de textos pre-fabrians. *Els Marges*, (50), 41–63. <https://raco.cat/index.php/Marges/article/view/111163>

Martínez-Gil, V. (1997). Correctors i escriptors en la literatura catalana: el concepte de coautoria lingüística. *Llengua i Literatura*, 189–218. <https://raco.cat/index.php/LlenguaLiteratura/article/view/165746>

Martinez Gil, V. (2013). *Models i criteris de l'edició de textos*.

Martines, V. (1999). *L'edició filològica de textos*. Universitat de València.

Mir, A. (2003). Correctors, assessors, lingüistes: reflexió sobre el procés de revisió de textos escrits. *Llengua i Literatura*, 211–237. <https://raco.cat/index.php/LlenguaLiteratura/article/view/151259>

Murgades, J. (1997). Sinoposi de l'antinoucentisme històric. *Llengua i Literatura*, 105–127. <https://raco.cat/index.php/LlenguaLiteratura/article/view/220429>

Parra, J. (1998). El malentès del Noucentisme. Quaderns. Revista de traducció, (1).

Pericay, X., & Toutain, F. (1996). El malentès del noucentisme. *Barcelona: Proa*.

Segarra, M. (1985). Historia de la Normativa Catalana. *Enciclopèdia Catalana*.

Sunyer, M. (s. d.). Una reflexió sobre el primer antinormisme. Universitat Rovira i Virgili.

Villas M. (1999). *La morfologia del lèxic de Solitud de Víctor Català*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Annexos

Annex 1. Capítol I: La pujada

Número	Fenomen lingüístic	Edició de 1947	Edició de 2021
1.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>dalit</i>	<i>delit</i>
2.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>darrera</i>	<i>darrere</i>
3.	Ús de la preposició <i>an</i>	<i>a n'aquell</i>	<i>an aquell</i>
4.	Eliminació de comes innecessàries	<i>Malgrat la bona cama que tenia, estava fatigada</i>	<i>Malgrat la bona cama que tenia estava fatigada</i>
5.	Eliminació de comes innecessàries	<i>fins a Ridorta,</i>	<i>fins a Ridorta</i>
6.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>es desfèu</i>	<i>se desfèu</i>
7.	Restauració de formes gramaticals no normatives	<i>li passà pel coll</i>	<i>li passà per coll</i>
8.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>darrera</i>	<i>darrere</i>
9.	Eliminació de comes innecessàries	<i>tan perfidiosa, que fins</i>	<i>tan perfidiosa que fins</i>
10.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>s'alliveraria</i>	<i>se lliveraria</i>
11.	Eliminació de comes innecessàries	<i>sobre el camí, però contingut</i>	<i>sobre el camí però contingut</i>
12.	Eliminació de comes innecessàries	<i>desiguals, ventrudes,</i>	<i>desiguals, ventrudes</i>
13.	Restauració d'expressions dialectals	<i>aquí i allà</i>	<i>açà i allà</i>
14.	Eliminació de comes innecessàries	<i>,a trossos,</i>	<i>a trossos</i>
15.	Altres solucions gramaticals	<i>quals fulles</i>	<i>quines fulles</i>
16.	Afegiment de comes segons la normativa	<i>o rengleres d'arns que</i>	<i>o rengleres d'arns, que</i>
17.	Restauració de lèxic arcaic	<i>aleshores</i>	<i>allavors</i>
18.	Eliminació de comes innecessàries	<i>els veïns, mercès a</i>	<i>els veïns mercès a</i>
19.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>en mig</i>	<i>enmig</i>
20.	Ús de la preposició <i>an</i>	<i>a n'ella</i>	<i>An ella</i>
21.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>ésser</i>	<i>esser</i>
22.	Restauració de paraules i expressions pròpies	<i>fecunda</i>	<i>feconda</i>
23.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>bona volença!</i>	<i>bonavolença!</i>
24.	Eliminació de comes innecessàries	<i>que reganyaven el costellam despullat</i>	<i>que reganyaven el costellam, despullat</i>
25.	Afegiment de comes segons la normativa	<i>punxeguts que cuidaven</i>	<i>punxeguts, que cuidaven</i>
26.	Ús de combinacions de pronoms febles no normatives	<i>foradar-los-hi</i>	<i>foradà'ls-hi</i>

27.	Ús de la preposició <i>an</i>	<i>aquí</i>	<i>an aquí</i>
28.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>hi estaven</i>	<i>s'hi estaven</i>
29.	Altres solucions gramaticals	<i>quals flors</i>	<i>quines flors</i>
30.	Afegiment de comes segons la normativa	<i>alegre no podia pas</i>	<i>alegre, no podia pas</i>
31.	Ús de la preposició <i>an</i>	<i>contar-li a n'ella</i>	<i>contar-li an ella</i>
32.	Altres solucions verbals	<i>treuria</i>	<i>trauria</i>
33.	Correcció de formes gramaticals	<i>per ella</i>	<i>per a ella,</i>
34.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>es girà</i>	<i>se girà</i>
35.	Restauració d'expressions dialectals	<i>li dreçaven</i>	<i>li adreçaven</i>
36.	Eliminació de comes innecessàries	<i>de son cau, se n'hi</i>	<i>de son cau se n'hi</i>
37.	Altres solucions de puntuació	<i>... però</i>	<i>..., però</i>
38.	Restauració d'expressions dialectals	<i>terragada</i>	<i>terregada</i>
39.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>tivant</i>	<i>tibant</i>
40.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	<i>—Com s'ha engreixat</i>	<i>«Com s'ha engreixat</i>
41.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>ances</i>	<i>anses</i>
42.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>enrera</i>	<i>enrere</i>
43.	Correcció d'usos de signes de puntuació no normatius	<i>rosari :</i>	<i>rosari ;</i>
44.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>breçadora</i>	<i>bressadora</i>
45.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>es quedà</i>	<i>se quedà</i>
46.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>veure-us</i>	<i>veure-vos</i>
47.	Restauració d'expressions dialectals	<i>lluert</i>	<i>lluenta</i>
48.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>gabaig!</i>	<i>gavatx!</i>
49.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>—Hets</i>	<i>¿Ets</i>
50.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>—Em fa</i>	<i>—Me fa</i>
51.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>Em sembla</i>	<i>Me sembla</i>
52.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>arronçat</i>	<i>Arronsat</i>
53.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>—Que anem</i>	<i>—¿Que anem</i>
54.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>passes</i>	<i>passos</i>
55.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>rondalissos</i>	<i>rodoladissos</i>
56.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>darrera</i>	<i>darrere</i>
57.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>passes</i>	<i>passos</i>
58.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>—Que ja et canses?</i>	<i>—¿Que ja et canses?</i>
59.	Afegiment de comes segons la normativa	<i>dret això</i>	<i>dret, això</i>
60.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>—Més</i>	<i>—¿Més</i>
61.	Altres solucions de puntuació	<i>Però</i>	<i>Però,</i>

62.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>I tots els camins són així?</i>	—¿ <i>I tots els camins són així?</i>
63.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>es despenja</i>	<i>se despenja</i>
64.	Ús de combinacions de pronoms febles no normatives	<i>se'ls arrapaven</i>	<i>se'ls hi arrapaven</i>
65.	Ús de la preposició <i>an</i>	<i>A n'ella</i>	<i>an ella</i>
66.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>passes</i>	<i>passos</i>
67.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>Altra</i>	—¿ <i>Altra</i>
68.	Ús del doble signe d'interrogació	¿ <i>Tot</i>	¿ <i>Tot</i>
69.	Eliminació de comes innecessàries	<i>, aleshores,</i>	<i>aleshores</i>
70.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	— <i>Veiam</i>	« <i>Veiam</i>
71.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	— <i>pensà</i>	», <i>pensà</i>
72.	Altres solucions gramaticals	<i>tenien d'agafar-se</i>	<i>tenien que agafar-se</i>
73.	Restauració de formes gramaticals no normatives	<i>per no perdre</i>	<i>per a no perdre</i>
74.	Ús de combinacions de pronoms febles no normatives	<i>deixant-los-hi veure</i>	<i>deixant-els-hi veure</i>
75.	Restauració d'expressions dialectals	<i>esplendent</i>	<i>esplendentia</i>
76.	Eliminació de comes innecessàries	<i>, aturat, amb l'arada,</i>	<i>aturat amb l'arada</i>
77.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>romagueres</i>	<i>romegueres</i>
78.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>veina</i>	<i>beina</i>
79.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>violent</i>	<i>violenta</i>
80.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>de i grega</i>	<i>d'i grega</i>
81.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>polsos</i>	<i>polzes</i>
82.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>es guaità</i>	<i>se guaità</i>
83.	Restauració d'expressions dialectals	<i>bojament</i>	<i>bojalment</i>
84.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>es va casar</i>	<i>se va casar</i>
85.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>es precipitava</i>	<i>se precipitava</i>
86.	Altres solucions gramaticals	<i>de què hagués</i>	<i>de que hagués</i>
87.	Altres solucions gramaticals	<i>qual flaira</i>	<i>quina flaire</i>
88.	Eliminació de comes innecessàries	<i>,de muguó,</i>	<i>de muguó</i>
89.	Restauració d'expressions dialectals	<i>rastre</i>	<i>rastres</i>
90.	Eliminació de comes innecessàries	<i>són tres, els Roquissos</i>	<i>són tres els Roquissos</i>
91.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>,on cau?</i>	<i>, ¿on cau?</i>
92.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>darrera</i>	<i>darrere</i>
93.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>En aquella muntanya tan fosca?</i>	—¿ <i>En aquella muntanya tan fosca?</i>
94.	Eliminació de comes innecessàries	<i>Barranc Negre, com una bena</i>	<i>Barranc Negre com una bena</i>
95.	Eliminació de comes innecessàries	<i>Sant Ponç,</i>	<i>Sant Ponç</i>
96.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>Déu! Fins</i>	<i>Déu! ¿Fins</i>

97.	Ús del doble signe d'interrogació	—No t'ho deia que t'agradaria?	—¿No t'ho deia que t'agradaria?
98.	Restauració de lèxic arcaic	<i>circular</i>	<i>cercolar</i>
99.	Ús del doble signe d'interrogació	—Encara	—¿Encara
100.	Eliminació de comes innecessàries	<i>de la Fita, donà</i>	<i>de la Fita donà</i>
101.	Eliminació de comes innecessàries	<i>amunt, no era tan</i>	<i>amunt no era tan</i>
102.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>cap-baixos</i>	<i>capbaixos</i>
103.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	— <i>Té tan bon fetge!</i>	« <i>Té tan bon fetge!</i> »
104.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>es xacraria</i>	<i>se xacraria</i>
105.	Eliminació de comes innecessàries	<i>fer-ne via, en tot</i>	<i>fer-ne via en tot</i>
106.	Restauració de lèxic arcaic	<i>daurada</i>	<i>endaurada</i>
107.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>Què és allò?</i>	—¿ <i>Què és allò?</i>
108.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>sospèn</i>	<i>suspèn</i>
109.	Eliminació de comes innecessàries	— <i>Just, sobre la Nina...</i>	— <i>Just sobre la Nina...</i>
110.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>Per què en diuen això?</i>	—¿ <i>Per què en diuen això?</i>
111.	Restauració de lèxic arcaic	<i>rera</i>	<i>rere</i>
112.	Restauració de lèxic arcaic	<i>secreta</i>	<i>segreta</i>
113.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>unes quantes passes</i>	<i>uns quants passos</i>
114.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>envolcat</i>	<i>embolcat</i>
115.	Ús de la preposició <i>an</i>	<i>a n'aquells</i>	<i>an aquells</i>
116.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>arrera</i>	<i>arrere</i>
117.	Eliminació de comes innecessàries	<i>viu aquell</i>	<i>viu, aquell</i>
118.	Altres solucions verbals	<i>percebé</i>	<i>percebí</i>
119.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>romflet</i>	<i>rumflet</i>
120.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>Què és aquesta fressa, Matias?</i>	—¿ <i>Què és aquesta fressa, Matias?</i>
121.	Restauració de lèxic arcaic	<i>miraculoses</i>	<i>miracloses</i>
122.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>sospengué</i>	<i>suspengué</i>

Annex 2. Capítol II: Fosca

Número	Fenomen lingüístic	Edició de 1947	Edició de 2021
123.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>unes passes ofegades</i>	<i>uns passos ofegats</i>
124.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>Qui demana en aquestes hores?</i>	— <i>¿Qui demana en aquestes hores?</i>
125.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>Qui dieu?</i>	— <i>¿Qui dieu?</i>
126.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>Quan heu arribat?</i>	— <i>¿Quan heu arribat?</i>
127.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>Per què triga tant?</i>	— <i>¿Per què triga tant?</i>
128.	Restauració de lèxic arcaic	<i>amatent</i>	<i>amatenta</i>
129.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>Què dieu ací fora?</i>	— <i>¿Què dieu ací fora?</i>
130.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>darrera</i>	<i>darrere</i>
131.	Eliminació de comes innecessàries	<i>als arribats,</i>	<i>als arribats</i>
132.	Correcció normativa de l'ús de les majúscules	<i>...sempre</i>	<i>...Sempre</i>
133.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>I donques, què dieu de bo?</i>	<i>I donques, ¿qué dieu de bo?</i>
134.	Ús de la preposició an	<i>a n'en</i>	<i>an en</i>
135.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	— <i>Puja que em faràs conversa!</i> —	« <i>Puja que em faràs conversa!</i> ».
136.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>...no fa?</i>	<i>...¿No fa?</i>
137.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>en mig</i>	<i>enmig</i>
138.	Restauració d'expressions dialectals	<i>l'angle</i>	<i>l'àngul</i>
139.	Ús de la preposició an	<i>a n'ella</i>	<i>an ella</i>
140.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>I donques, ermitana, diu que heu caigut? Com és estat això? Que vos rodavi el cap?</i>	— <i>I donques, ermitana, ¿diu que heu caigut? ¿Com és estat això? ¿Que vos rodavi el cap?</i>
141.	Correcció normativa de l'ús de les majúscules	<i>...no</i>	<i>...No</i>
142.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>Es girà</i>	<i>Se girà</i>
143.	Altres solucions verbals	<i>¿Vos-t'hi</i>	<i>¿Vòs-t'hi</i>
144.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>darrera</i>	<i>darrere</i>
145.	Correcció d'ús de la cursiva	<i>per si decanses</i> (en cursiva)	<i>per si de canses</i> (en rodona)
146.	Altres solucions gramaticals	<i>quals parets</i>	<i>quines parets</i>
147.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>enrera</i>	<i>enrere</i>
148.	Restauració d'expressions dialectals	<i>aixenquellades</i>	<i>eixancallades</i>
149.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>, no fa?</i>	<i>, ¿no fa?</i>
150.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>Que potser tindríeu por de fotges?</i>	— <i>¿Que potser tindríeu por de fotges?</i>
151.	Ús de la preposició an	<i>a n'en Matias</i>	<i>an en Matias</i>

152.	Restauració de formes gramaticals no normatives	<i>quedat a la cuina</i>	<i>quedat en la cuina</i>
153.	Eliminació de comes innecessàries	<i>i, al fons,</i>	<i>i al fons</i>
154.	Ús de la preposició an	<i>a n'aqueix</i>	<i>an aqueix</i>
155.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>recó</i>	<i>racó</i>
156.	Restauració de lèxic dialectal	<i>cargol</i>	<i>caragol</i>
157.	Correcció normativa de l'ús de les majúscules	<i>sant màrtir</i>	<i>Sant Màrtir</i>
158.	Eliminació de comes innecessàries	<i>Pels auceis que sèu ara, teniu pla bastanta gàbia,</i>	<i>Pels auceis que sèu ara teniu pla bastanta gàbia,</i>
159.	Eliminació de comes innecessàries	<i>Com hi ha món,</i>	<i>Com hi ha món</i>
160.	Restauració de lèxic arcaic	<i>tranquilizador</i>	<i>tranquil·lisador</i>
161.	Eliminació de comes innecessàries	<i>del cel i de la terra, se'n cuiden pla ben poc de nosatros</i>	<i>del cel i de la terra se'n cuiden pla ben poc de nosatros</i>
162.	Restauració de formes gramaticals no normatives	<i>El recel amb què aquest els hi obrí la porta</i>	<i>El recel amb que aquest els hi obrí la porta</i>
163.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>—On sou?</i>	<i>—¿On sou?</i>
164.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>darrera</i>	<i>Darrere</i>
165.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>en mig</i>	<i>enmig</i>
166.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>l'aigua-beneitera</i>	<i>l'aiguabeneitera</i>
167.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>es posà</i>	<i>se posà</i>
168.	Restauració de formes gramaticals no normatives	<i>tot el possible</i>	<i>tot lo possible</i>
169.	Correcció d'ús de la cursiva	<i>Carnetes (en cursiva)</i>	<i>Carnetes (en rodona)</i>
170.	Altres solucions verbals	<i>treient</i>	<i>traient</i>
171.	Restauració de lèxic dialectal	<i>cargolades</i>	<i>caragolades</i>
172.	Correcció normativa de l'ús de les majúscules	<i>sant</i>	<i>Sant</i>
173.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>pare-nostre</i>	<i>parenostre</i>
174.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>es neguitejava</i>	<i>se neguitejava</i>
175.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>, no fa?</i>	<i>¿no fa?</i>
176.	Canvis en l'ús del guió llarg	<i>—tauletes pintades, cames i braços de cera groga... —</i>	<i>(tauletes pintades, cames i braços de cera groga...)</i>
177.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>darrera</i>	<i>darrere</i>
178.	Restauració de lèxic arcaic	<i>sagristia</i>	<i>sacristia</i>
179.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>esgabellats</i>	<i>esgavellats</i>
180.	Restauració de lèxic arcaic	<i>sagristia</i>	<i>sacristia</i>

181.	Altres usos de les cometes baixes	«Mussol»	, Mussol,
182.	Altres solucions lèxiques	¿Vos-te	¿Vós-te
183.	Correcció de formes verbals no normatives	cusir	cosir
184.	Eliminació de comes innecessàries	sordament, guaitant	sordament guaitant
185.	Ús del doble signe d'interrogació	—Què és això, rot? Renyes a la mestressa?	—¿Què és això, rot? ¿Renyes a la mestressa?
186.	Restauració de lèxic arcaic	llims	llimbs
187.	Ús de les formes plenes dels pronoms	es marcava	se marcava
188.	Correcció de lèxic no normatiu	vesllums	besllums
189.	Correcció de lèxic no normatiu	trèmol	trèmul
190.	Correcció de lèxic no normatiu	algunes passes	alguns passos
191.	Ús del doble signe d'interrogació	—Què vols, rei Herodes?	—¿Què vols, rei Herodes?
192.	Restauració de formes gramaticals no normatives	fèu recular el gos	fèu recular al gos
193.	Eliminació de comes innecessàries	, ací,	ací
194.	Altres solucions verbals	l'enriolava	l'enriallava
195.	Altres solucions verbals	—Vos-t'hi	—¿Vòs-t'hi
196.	Ús del doble signe d'interrogació	Com s'ho hauria fet, la primera nit, si s'hagués hagut de cuidar de tot, soleta?	¿Com s'ho hauria fet la primera nit, si s'hagués hagut de cuidar de tot soleta?
197.	Correcció de formes verbals no normatives	gequint	jaquint
198.	Ús del doble signe d'interrogació	...Vos	...¿Vos
199.	Altres solucions verbals	seu entesa?	sèu entesa?
200.	Eliminació de comes innecessàries	somorta, però imparable,	somorta però imparable
201.	Correcció de lèxic no normatiu	enrera	enrere
202.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	—Gràcies a Déu! —pensà ella. —És el llum de ferro del pastor... —	«Gràcies a Déu!», pensà ella. «És el llum de ferro del pastor... ».
203.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	... — I seguí baixant, tota animada	...». I seguí baixant tota animada
204.	Correcció normativa de l'ús de les majúscules	sant	Sant
205.	Ús de les formes plenes dels pronoms	es posà	se posà
206.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	—Ermitana, ermitana, ermitana!...,	«Ermitana, ermitana, ermitana!... »
207.	Ús de la preposició an	, —aquell nom que a ella	, aquell nom que an ella
208.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	—Tingueu pas por... hi posarem esca!	«Tingueu pas por... Hi posarem esca!».

Annex 3. Capítol VI: Rondalles

Número	Fenomen lingüístic	Edició de 1947	Edició de 2021
209.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>en la llar en brollava</i>	<i>en la llar ne brollava</i>
210.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>claretats</i>	<i>claredats</i>
211.	Restauració de formes ortogràfiques no normatives	<i>boca enlaire</i>	<i>boca-enlaire</i>
212.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>darrere</i>	<i>darrera</i>
213.	Eliminació de comes innecessàries	<i>asseient-se, quan podia,</i>	<i>asseient-se quan podia</i>
214.	Ús de la preposició an	<i>an en Baldiret</i>	<i>a n'en Baldiret</i>
215.	Eliminació de comes innecessàries	<i>La primera d'aquelles rondalles que la Mila li oí contar, fou la de les Llufes</i>	<i>La primera d'aquelles rondalles que la Mila li oí contar fou la de les Llufes</i>
216.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>—Ve't aquí</i>	<i>—Vet aquí</i>
217.	Eliminació de comes innecessàries	<i>tan rellargs, que per darrere l'abrigavin com una capa</i>	<i>tan rellargs que per darrere l'abrigavin com una capa</i>
218.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>llemí</i>	<i>llamí</i>
219.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>I ve't aquí</i>	<i>I vet aquí</i>
220.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>entre mig</i>	<i>entremig</i>
221.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>conta</i>	<i>compta</i>
222.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>conciroses</i>	<i>consiroses</i>
223.	Restauració de formes ortogràfiques no normatives	<i>caient en què de tot ne tenia la culpa</i>	<i>caient en que de tot ne tenia la culpa</i>
224.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>Ve't aquí</i>	<i>Vet aquí</i>
225.	Restauració de formes ortogràfiques no normatives	<i>col·lotge</i>	<i>col·llotge</i>
226.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>en mig</i>	<i>enmig</i>
227.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	<i>—Se'n parli...n'encarregui—</i>	<i>«Se'n parli...n'encarregui»</i>
228.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>gequiú</i>	<i>jaquiú</i>
229.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>ve't aquí</i>	<i>vet aquí</i>
230.	Eliminació de comes innecessàries	<i>petit, petit,</i>	<i>petit petit,</i>
231.	Eliminació de comes innecessàries	<i>gotetes de sang, en comptes de cresta</i>	<i>gotetes de sang en comptes de cresta</i>
232.	Eliminació de comes innecessàries	<i>embadalit va éssere tot u</i>	<i>embadalit, va éssere tot u</i>
233.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>ve't aquí</i>	<i>vet aquí</i>
234.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>pare-nostre</i>	<i>parenostre</i>
235.	Correcció de formes gramaticals	<i>cap el Cimalt</i>	<i>cap al Cimalt</i>
236.	Ús de la preposició an	<i>preguntant-se a n'ell mateix</i>	<i>preguntant-se an ell mateix</i>
237.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	<i>—¿Com pot éssere</i>	<i>«¿Com pot éssere</i>

238.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>... Serà puput? Serà estornei? Sera martinet? Sera verдум?</i>	<i>... ¿Serà puput? ¿Serà estornei? ¿Sera martinet? ¿Sera verдум?</i>
239.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>es removia inquiet</i>	<i>se removia inquiet</i>
240.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>raconte</i>	<i>reconte</i>
241.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>, no fa?</i>	<i>, ¿no fa?</i>
242.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>boglots</i>	<i>buglots</i>
243.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>ve't</i>	<i>vet aquí</i>
244.	Ús de la preposició an	<i>a n'aquei</i>	<i>an aquei</i>
245.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>no més</i>	<i>només</i>
246.	Eliminació de comes innecessàries	<i>pelada, i veia que</i>	<i>pelada i veia que</i>
247.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>—I el va haver?</i>	<i>—¿I el va haver?</i>
248.	Eliminació de comes innecessàries	<i>—Just, just</i>	<i>—Just just</i>
249.	Correcció en l'ús de la cursiva	<i>—Ai, auceiet ... (en cursiva)</i>	<i>«Ai, auceiet... (en rodona)</i>
250.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	<i>—Mes es va quedar</i>	<i>»Mes es va quedar</i>
251.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	<i>deslliurar! —</i>	<i>deslliurar! »</i>
252.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>endemig</i>	<i>entremig</i>
253.	Altres solucions lèxiques	<i>veió</i>	<i>veior</i>
254.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	<i>—Arrabasa'm dues plometes de la cresta— li respon l'aucei—i clava-te'n una a cada ui. —</i>	<i>«Arrabasa'm dues plometes de la cresta», li respon l'aucei, «i clava-te'n una a cada ui».</i>
255.	Eliminació de comes innecessàries	<i>—Donques, repara una minyona</i>	<i>—Donques repara una minyona</i>
256.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>—Endevinaries mai qui eri aqueia minyona?</i>	<i>—¿Endevinaries mai qui eri aqueia minyona?</i>
257.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>es fregava la galta</i>	<i>se fregava la galta</i>
258.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>ésser</i>	<i>esser</i>
259.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>es mossegava</i>	<i>se mossegava</i>
260.	Eliminació de comes innecessàries	<i>—I, què va passar?</i>	<i>—¿I què va passar?</i>
261.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>contar</i>	<i>comptar</i>
262.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>S'envolca</i>	<i>s'embolca</i>
263.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	<i>...—Havent dit això,</i>	<i>...». Havent dit això</i>
264.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	<i>—Fuig-me d'ací</i>	<i>«Fuig-me d'ací</i>
265.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>—I què, va tornar, l'encantada?</i>	<i>—¿I què: va tornar, l'encantada?</i>
266.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>Peu-de-gall</i>	<i>Peu de Gall</i>
267.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>polsaguera</i>	<i>polseguera</i>
268.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>mitja nit</i>	<i>mitjanit</i>

269.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	— <i>Jo volria</i>	« <i>Jo volria</i>
270.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	— <i>Encara que ahir</i>	« <i>Encara que ahir</i>
271.	Restauració de lèxic arcaic	<i>puix</i>	<i>puig</i>
272.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>volguessen</i>	<i>volguessin</i>
273.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>enhardtadora</i>	<i>enartadora</i>
274.	Restauració de lèxic dialectals	<i>fatigats</i>	<i>fadigats</i>
275.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>depressa</i>	<i>de pressa</i>
276.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	: — <i>Deu éssere pla</i>	« <i>Deu éssere pla</i>
277.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	— <i>Tanmateix</i>	« <i>Tanmateix</i>
278.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>Pot éssere déu?</i>	¿ <i>Pot éssere déu?</i>
279.	Canvis en l'ús del guió llarg	— <i>I ve't aci</i>	<i>I vet aci</i>
280.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>I va tornar, pastor?</i>	—¿ <i>I va tornar, pastor?</i>
281.	Altres usos de les cometes baixes	« <i>Mussol</i> »	<i>Mussol</i>
282.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	: — <i>Sé pas què</i>	: « <i>Sé pas que</i>
283.	Altres solucions lèxiques	<i>romflets</i>	<i>rumflets</i>
284.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	— <i>Què faras, trist de tu?</i> —	«¿ <i>Què faras, trist de tu?</i> »,
285.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	— <i>Te l'escoltes o no te l'escoltes? ¿la segueixes o no la segueixes?</i>	«¿ <i>Te l'escoltes o no te l'escoltes, la segueixes o no la segueixes?</i>
286.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>en mig</i>	<i>enmig</i>
287.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	— <i>Vina-te'n</i>	« <i>Vine-te'n</i>
288.	Altres solucions lèxiques	<i>aconseïadora</i>	<i>aconseïadora</i>
289.	Canvis en l'ús del guió llarg	— <i>I ve't aquí</i>	<i>I vet aquí</i>
290.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>I no havia fugit?</i>	—¿ <i>I no havia fugit?</i>
291.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>Veus</i>	<i>Veus</i>
292.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	— <i>Atrament</i>	« <i>Atrament</i>
293.	Ús de les formes plenes dels pronoms	<i>et volia fere</i>	<i>te volia fere</i>
294.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>m'oïràs</i>	<i>m'oïràs</i>
295.	Canvis en l'ús del guió llarg	— <i>I dient això</i>	<i>I dient això</i>
296.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>I no va tornar?</i>	—¿ <i>I no va tornar?</i>
297.	Correcció de formes gramaticals	<i>sinó</i>	<i>si no</i>
298.	Ús del doble signe d'interrogació	— <i>Ja s'ha acabat?</i>	—: ¿ <i>Ja s'ha acabat?</i>
299.	Correcció d'ús de la cursiva	— <i>Comaretes les comaretes</i> (en cursiva)	« <i>Comaretes les comaretes</i> , (en rodona)
300.	Correcció de formes verbals no normatives	<i>tentant-lo</i>	<i>temptant-lo</i>
301.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>veu's</i>	<i>veus</i>
302.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>ressò</i>	<i>ressò</i>

303.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	— <i>Floridalba!</i> ...	« <i>Floridalba!</i> ...
304.	Eliminació de comes innecessàries	<i>per la cresta del Follet, com per l'Anap del Rei, com pel Blau de les Olives,</i>	<i>per la cresta del Follet com per l'Anap del Rei com pel Blau de les Olives,</i>
305.	Correcció de formes gramaticals	<i>per tot</i>	<i>pertot</i>
306.	Ús del doble signe d'interrogació	<i>, què se'n va fer?</i>	<i>, ¿què se'n va fer?</i>
307.	Correcció de formes ortogràfiques	<i>foc-follet</i>	<i>foc follet</i>
308.	Correcció de lèxic no normatiu	<i>ressó</i>	<i>ressò</i>
309.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	— <i>Floridalba!</i> ...	« <i>Floridalba!</i> ...
310.	Ús de cometes baixes en comptes de guió llarg	— <i>fins que s'aixequi el dia.</i>	» <i>fins que s'aixequi el dia.</i>